

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JOZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUNS ÁNDOR.
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az erdélyi magyarságról.

Budapest, január 21.

Midőn lelkiismeretünk azt parancsolta, hogy egy imminensnek látszó veszély elhárítása céljából, a tévedések tömkelegéből egyet-kettőt kimarkolva a nyilvánosság elé vigyünk, jól tudtuk, hogy darázsfészekbe nyulunk, minek természetes következményeképpen most ezeknek csipéseit is el kell tűrnünk. De hadd csipjenek, nyugodt lelkiismeretünk immunizál ellenök, mi bátran haladunk a kitűzött cél felé.

Mi az irányadó körök és a nagy publikum figyelmét a lappangó veszélyekre akarjuk felhívni. A bennszülött indus éles szeme a buzában gubbasztó kigyót már akkor veszi észre, midőn az ugrásra készen kiszemelt áldozatára akarja magát vetni és gyorsan alkalmazott, a sikert mindig biztosító módon harcceptelenné teszi, míg a gyanutlan európai gondatlanságával életével lakol. A publicistának is — az induséhoz hasonló éber szeme a bozótban összetekert prédájára leskelődő undok hullót már oly távolról látja, hogy azt biztos kézzel ártalmatlanná teheti. De hagyjuk a frázisokat! Menjünk in medias res.

Aki Magyarországon helyes és sikeres nemzeti politikát akar üzni, annak arra kell törekednie, hogy a *Marost* és annak mellék-völgyeit, a maga egészében a magyar fajnak tartsa meg, illetve hogy az itt már századok folyama alatt elvesztett fontos stratégiai etap-peakot újból hatalmába kerítse. E folyamat menté az egyedüli erős, tartós, de e mellett az egyedüli természetes kapocs is, mely az életrevaló székely törzset az alföldi magyarság nagy zömével összekötheti.

Legyen egyelőre a *Maros Gyergyótól Szege-*

dig minden ízében magyar, ez lesz az az erős és éltető ütőer, mely jobbra is, balra is a kisebb véredényeket tápláló nedvvel ellátva azokat erősíti — a mellettük lévő izmokat fejleszti és ez által a nagy magyar organizmust újra életképesé teszi.

Tessék, hogy többet ne említsünk, csak a német Riehlnek *Land und Leute* vagy *Hoitsy* Pálnak, ha jól emlékszem, a *geologia és a Habsburgház* című munkáját elolvasni. Már ezekből is kellőleg okulhat bárki, hogy a geográfiai, hydrográfiai, de sőt geológiai alakulások mennyire befolyásolták mindig, és befolyásolják még ma a gőz és villany korszakában is a nyelv, szokás, kultúra terjedését és hogy ezeknek ugyszólván a gondviselés által is már erre predesztinált alakulásoknak tekinteten kívül hagyása mellett sikerre vezet az nemzeti politikát folytatni alig lehet.

A német, céltudatos politikájával már a század elején lépten-nyomon énekellette a *Wacht am Rhein*-jét és alig egy félszázaddal később ezt már meg is valósította. Nohát legyen nekünk is ilyen *Wacht am Rhein*ünk. Legyen egy erős *országadatunk* a Maros mentén. Küzdjünk itt, ahol őseink annyiszor ontották nemes véréket, a béke magasztos fegyvereivel, a nyelvünkkel, kultúránkkal, iparunkkal, ha kell, pénzünkkel. Hódítsunk vissza minden talpalatnyi földet.

Adjunk testet aspirációinknak. Dicsőítsük dalban, versben és prózában ezt az egyedül célra vezető törekvésünket. Ébresztsük fel már fiatalágunkban azt a forró vágyat, hogy életük fogytáig ez eszme valószínűsáért küzdhessenek, ez legyen életcéljuk, ez legyen ambíciójuk. A két életerős ősmagyar törzs között levő kapocs létrehozására való ösztönt a magyar haza ezentul születendő

minden csecsemője már az anya emlőjén szívja magába. Ez az egyedüli célravezető magyar politika, ezt kell erős elszántsággal folytatnunk, e nélkül a magyar nemzetnek nincs életerős organizmusa. Lüktesen a szív bármily erősen, a vétagoknak elsorvadásával beáll az időelőtti marasmus, a korai halál.

Mit csinálnak a kárpátokontuli szomszédjaink: népiskoláiknak falait oly térképek díszítik, melyeken a *moderna Dacia* (sic) Nagyváradig (*Orodu mareig*) terjed; elhítheti a tanulóval, hogy Erdély és Magyarország tiszántuli része csak amolyan ideiglenes magyar hódoltság, melynek visszaszerzése nemzeti kötelesség.

A bukaresti érsek címere alatt ott ragyog arany betűvel következő címe: *Unghro-Valachia* érseke és metropolitája, a *havasi vidékek* (plaiuri) exarchája, Románia primása. És ha ezekért a tényekért valaki kérdőre vonja, azt mondják, hogy azok a térképek csak szemléltető ethnográfiai tananyag, a bukaresti érsek pedig azért viseli az *Unghro-Valachia* érseki címét, mert 1698-ig mindig az oláhországi érsek szentelte fel az erdélyi görög-keleti román püspököket. De ha az erdélyi munkakereső paraszt, vagy kereskedő Romániában megfordul, öntudatosan megmutatja a térképeket, megmutatja az érseki címer kihívó formáját.

És ezek, látva ott az erős és imponáló módon nyilvánuló nemzeti államot, önálló nemzeti hadseregével, tiszta nemzeti intéstitúcióival; látja lobogni a vörös-sárga-kék zászlót és hallja a szírehangokat, melyek őt egy öntudatos nemzeti politika folytatására bátorítják: hazajövet közjogi bibliothéka hiányában azon tűnődik, hogy tulajdonképpen mért is legyen ő magyar hazafi, ha államának jel-

Öreg asszony nem vén asszony.

(44)

— REGÉNY. —

Írta: GEROLAMO ROVETTA.

— Talán! Prandino megfeszített idegekkel erőlködött azon, hogy megértse, mit beszélnek hozzá.

— Nem szeretném, ha hiányoznál közülünk! Lentz hercegnek meg akar veled ismerkedni.

— Köszönet!

Vasárnap! Tehát vasárnapig meg kell a pénznek lenni! — Nyoleszázötven lira! — Megborzongott, amint ezeket elgondolta. Honnét? Honnét vegyen ennyi pénzt? Pedig minden áron meg kell lenni. Prandino azon kezdett tanakodni, hogy micsoda nap is van ma — de bárhogy erőltette az agyát, nem tudott rájönni.

A csöndes, szomorú tér lassanként el kezdett világosodni. A sűrű égen itt-ott világosabb felhők mutatkoztak és egy-egy bányádt fenyű csillag ragyogott ki rajtuk. Prandino kimondhatatlan fáradtnak érezte magát; lábai felmondták a szolgálatot, cipője szorította, feje olyan kábult és nehéz volt, hogy a szemét sem bírta nyitva tartani.

Inogva és előre hajolva közeledett a szállóhoz. Egész testében reszketett és folyton csetlett-botlott az egyenetlen kövezeten, mert minden pillanatban behunyta a szemét, hogy kipihenhesse magát.

A Gondola d'Oro lépcsőházában már nagy sürgős-forgás volt, mert sok utas a hajnali vonattal utazott el. De a portás házikója még zárva volt, a lépcsők üresek és a hosszú, végtelennek látszó folyosó üres és kihalt volt. Prandino lassan haladt fölfele, egész súlyával ránehézkedett a korlátára és minden percben megállt pihenni. Mikor első ízben megállt, tekintete véletlenül egy

halom cipőre esett, miket a bérszolga egy sarkba hordott, hogy ott kitisztítsa. Egészen esodálatos, új benyomást tett ez rá. Minden egyes cipőnek nemcsak a saját egyénisége volt meg, de jellemezte a viselőjét, annak állását, modorát, hajlamait és szokásait. A turista szögekkel kivert cipője mellett ott állt az üzleti utazó gyöngyházgombos félelője a tarka kamáslival. Férj uram frissen talpalt, széles és alacsony sarku cipője szomszedságában, ott kényeskedett az asszonyka keskeny, hegyes végű, magas sarku cipőcskéje, aztán nagyapó magas száru szövetcipője mellett az unoka bélelt kis fűzős topánkája, mellette valami gigerlinek a lakkecipője — szóval mintha csak a szálloda valamennyi lakója vonult volna fel előtte katonasorban. Prandino merően nézett a cipőkrákásra, amikor egyszerre csak egy pár csinos, kissé félretaposott magassarku sárga cipőcskén akadt meg a szeme. Eliza nagyon kényes volt a lábballijére, de — de a járása már kissé nehézkes volt.

Sokáig nézte — szerette volna megsimogatni, összecsofolni, magával vinni azt az édes jószágot, — de ebben a pillanatban valami egészen idegen érzés vett rajta erőt. Megvetés, düh, harag, féltékenység — ezek riasztották fel mámoros állapotából. — A kiesi cipőcskére durva vastag talpu, sarkantusy cizma volt dobva.

Prandinonak panasza nem volt oka. Csak nagyon természetes, hogy a negyvenes cipője a negyvenhármának a térszomszedságában volt. És a mi szegény szerelmes vitézünk még sem tudott ebbe belenyugodni.

Kétségbeesett félelem fogta el, ha elveszett paradicsomára gondolt.

Mikor felért szobácskájába és meglátta a szétlúdt rendetlen ágat, eszébe jutott ez az egész szerencsétlen éjszaka és kettős boldogtalansága.

Miből fizesse meg az elvesztett nyoleszázötven litát! — Pedig vasárnap meg kell hogy adja, ezen változtatni nem lehet!

Kétségbeesve nézett körül a szobában, mintha a hideg falaktól akarna tanácsot, vizsgálatást kérni. Ekkor egész tisztán megjelent szemé előtt Ursolina mama kiesi, vézna alakja, amint, egészségét alásva, lehajtott fővel kötöget, csakhogy valamiképp félretreghessen szeme fényének, Prandinoeszkának.

Keserves zokogásba fogott, a haját tépte, míg kimerülten és fáradtan, úgy ahogy volt, ruhástól az ágyra roskadt.

Mialatt az álom ólomsúlyal nehezedett fáradt szempilláira, megfedkezett mindenről. Csak egy vágya volt: ebből az álomból soha fel nem ébredni a keserű valóra! — —

Három óra volt, mikor végre felébredt. A régi kinok már leselkedtek reá.

Első gondolata, mint rendesen, Eliza volt. De olyan mérhetetlen ürességet érzett, hogy szédülés fogta el. Ezt mindjárt a másik nagy baj követte: a nyoleszázötven lira, melylyel Badoeronak tartozott. Erre a gondolatra olyan égető fájdalom nyílt szívébe, hogy kiugrott az ágyból, mint akit mérges kigyó mart meg.

Ez a veszteség annyira igaz, a tény olyan megmáshatatlan volt, hogy Prandino már szinte kételkedett abban, vajjon éppen olyan bizonyos az is, hogy Eliza a másé lesz.

Eszébe jutott, hogy tegnap neki Eliza szórol-szóra ezeket mondta: „Holnap mindent meg fogsz tudni!” Annyi tehát bizonyos, hogy még nem tud semmit, így hát az sincs kizárva, hogy az ördög nem is olyan fekete, mint a milyennek látszik.

— Hiszen nem is tudna élni nélkülem, reménykedett, mialatt öltözködött, nem egyszer mondta nekem. Ki tudja, mire céloz ezekkel a titokzatos beszédekkel. — Talán csak valam előre kieszt csefögés ez tőle.

(Folytatása következik.)

képeit csak a trafikok és stemplin látja és ha oly országban lakik, melynek a románok által való visszahódítása csak idő kérdése, és melynek görög-keleti népessége a bukaresti érsek gondviselésére van bízva. Látják-e most ama bizonyos kigyót lappangva és prédájára lesve? Igérem, hogy ezt a kigyót még gyakran fogom megmutatni.

Végére újból egy őszinte szó a földmívelési miniszter elnöklete alatt működő telepítési ankét tisztelt tagjaihoz. Azt hallottam, még pedig nagy megdöbbenéssel, hogy a már felemlített Bethlen András-féle telepítési tervet tökéletesen el akarják ejteni, mert az ott lábra kapott nézet szerint a terv nem alkalmas és Bethlen András csak azért eszelte ki, hogy néhány bukott birtokoson segítsen. Remélem, beigazoltam, hogy ama terv nagyon is egészséges talajban csirázott ki és hogy annak nemzeti nagy fontosságát kellőleg feltüntettem, — de kérem, ha boldogult Bethlen Andrásnak az lett volna a célja, hogy a többi szempontoknak kellő épségben tartása mellett, és így természetesen a finandális érdekeknek méltánylása mellett, egy hibáján kívül a tönk szelére jutott osztályon is segítsen, ez elég ok lenne arra, hogy azt most rosszul minősítsük? Ha a török és tatár invázió, ha Hora, Kloska, Janku és Axentie bandái által tönkre jutott birtokoson segíteni lehet, a nélkül hogy ez a segítség az államot vagy a letelepítendőket érdekelt bármily mértékben sértené és ha e mellett egy szent célt diadalra juttathatunk, ne segítsünk rajtuk, mert szegények? Nem, uraim, ezt nem hiszem. Mit is mondtam a multkor? Ha Darányi Bethlen tervét elfogadja, neve örökké áldva lesz Hunyadmegyében. Mai fejtegetéseim után azt remélem, hogy ennek igazságait minden magyar át fogja látni és azt fogja mondani egész Magyarország: „Áldjuk mi is!”

Aliquis.

BELFÖLD.

Az országgyűlési szabadelvű párt baró Podmaniczky Frigyes elnöklete alatt tartott mai értekezletén Széll Kálmán miniszterelnök felszólalására elhatározta a kvóta-döntésre vonatkozó miniszterelnöki átirat tudomásul vevését. Tárgyalta a vita nélkül elfogadta továbbá az értekezlet a lelkesítő kongrua kiegészítésére szükséges póthitelről és az egyetemi építkezési tulkidásokról szóló törvényjavaslatokat. Végül tárgyalás alá vétetvén a házszabályok revíziójára vonatkozó bizottsági munkát, minthogy az előadó nem volt jelen, Szilágyi Dezsőnek, a bizottság elnökének javaslatára felolvasott a bizottságnak a ház elé terjesztett jelentése, mire az értekezlet hozzájárult a házszabályoknak a bizottsági munkát szerint való módosításához. Ezzel az értekezlet véget ért.

A telepítési ankét.

— Negyedik nap. —

Budapest, január 21.

A telepítési ankét mai tanácskozásán is több őszinte kritikát hallottunk az állami telepítés eddigi eredményéről és igen értékes tanácsokat oly irányban, hogy a nagyszabásúakéi előmozdítsa a szociális kérdés megoldását s erősítse a magyar faj felsőbbiségét. Bartha Miklós a telepítés fontosságát nemzeti szempontból világította meg, főleg az erdélyi részekre való tekintettel, Fellner Frigyes a tulajdoni alap hívének vallotta magát, mert csakis ez elégítheti ki a föld után való azt a sóvárgást, amely a magyar népnél észlelhető. Emödy József a középbirtokos osztály védelmére ohajtja a telepítési akció folytatását, míg Baross Károly a telepítési törvény hatását ki akarja terjesztetni a kisebb földbirtokosokra is. Asbóth János is ma mondotta el véleményét egy reakcionárius szellemű beszédben, amely tulszárnyalta az eddig hallott retrográd nézeteket.

Az ülés elején Bekács Gusztáv személyes kérdésben szólt fel tiltakozva az ellen, mintha bárhol azt állította volna, hogy az összes hitbizományokat át kellene helyezni erdős vagy nemzetiségi vidékekre; ezt az alföldi és dunántúli hitbizományok körülbelül egy millió holdnyi részére ohaita, erre

is csak fokozatosan. A hitbizományoknak nem ellen-sége, sőt a maguk helyén, a nemzetiségi vidékeken missziót teljesítenek.

Bartha Miklós: A kételkedőkkel szemben erősen bízik a kormány akciójában. Az akció minden része, akár telepítés, akár parcellázás, akár más, heves, ha a nemzeti ügyet szolgálja. A kérdés szociális, gazdasági vagy bármely szempontja felolvad a nemzeti szempontban. Utal a nemzetiségek felforgató törekvéseinek nagy veszélyeire; csodálja, hogy némely részről a kérdésnek ezt az oldalát olyan gondosan kerülik.

Azok ellen fordul mindenekelőtt, akik a nemzeti ügyre a telepítéstől nem várnak sikert. Minden a gyakorlati kivitelől függ. A telepítésnek fenn kell tartania a faji superioritást, vagyoni és intellektuális tekintetben. Idezi a kolozsi kincstári telek példáját, ahol az urbérési felszabadulása után az oláhok 20—30 holdas birtokokhoz jutottak, míg a magyarok bányaművelők maradtak s mikor Kerkápoly pénzügyminisztersége idején a bányauzmet üzleti szempontból beszűntették, a magyarok tönkrementek s az oláhok zselléivé váltak. A sármási telepen ellenkezőleg a vesprémi magyar superioritás fényesen vonzza magához az oláh elemet. Egyvallású emberek telepítsenek: készen vária őket az iskola, a templom. Az eddigi nehézségek szólt csak biztatják, hogy ezentul legyőzésükre vagy elkerülésükre törekedjék. Annyi földet kapjon a telepes, hogy választó lehessen. Sokáig a tulajdoni alap híve volt, de Csernovics felszólalása és későbbi elmékedés arról győzték meg, hogy e dolgot megkötöni nem lehet; tulajdonosok csak azok lehetnek, ki nek elég vagyoni képességük van. Szólt első sorban Erdély sorsa vezeti, amelyre Románia szomszédára nemzeti szempontból annyira veszedelmes. Az oláh apró pénzintézetek mindmezannyi nacionalis szerv. (Úgy van!) Az egész faji gondolkodást át kellene alakítani, hogy a mi pénzintézeteink e téren volók versenyezhesenek; talán éppen faji superioritásunk akadályozza ezt. Felhozza az erdélyrészi oláhoknak a romániaiakkal való vallási közöségét a Romániában az iskolákban is meggyökerezett azt a meggyőződést, hogy Erdély majdnem a Tiszaig történelmi jogon Romániaé. — Utal arra, hogy a birtokrendezéseknek per alakjában való foganatosítását az oláh ügyvédek a legbatalmasabb aritacionális eszköznek használják fel. Erdélyben a hozzatételest, parcellázást, vagy középbirtokos osztály fenntartására szánt akcióit a Székelyországból kiindulólag véli szervezendőknek.

Három millió forint az akcióra nem elegendő. Csodádozik, hogy üzleti szempontból mérlegelik a helyzetet, midőn a történelmi alakulás dekomponálása előtt állunk. Gazdasági szempontból is a faj terjeszkedése a leggyümölcsözőbb. (Elénk tetszés és éljenzés)

Asbóth János. Elismeréssel viseltetik a miniszter iránt, aki a szó teljes értelmében földmívelési politikát csinál. Utal a földosztási jelszavakkal való dobálódzás nagy veszélyeire és azt mondja, hogy a nagybirtokok parcellázása érdekében folytatott propagandának nagy része volt az alföldi zavargásokban. A latifundiumok felosztását nem tartja nemzeti érdeknek. Nálunk nem az a baj, hogy a földbirtok immobilizálva van, hanem az, hogy nagyon is mobilizálva van. Ostorozza a kapitalizmus kinövését. Ha Magyarországon pénzuralom lesz, az egyuttal idegen uralom is lesz, mert Magyarországnak nincs elég pénze. Vázolja az ország szomorú gazdasági állapotát, amelyben egyedül a nagybirtok áll szilárdan. Ezt is megmozgatni akarni, végzetes hiba volna. A nemzeti organizációban fontos hivatása van a nagybirtokosoknak. Mindezekért nem tudna megbarátkozni a telepítés oly módjával, amely felosztaná a nagybirtokokat ott, ahol a magyar nép kompakt tömegekben lakik. A középbirtokosok megszilárdítását igen fontosnak tartja. A hitbizományoknak fenntartását a jövőre is kívánja. A részletekre vonatkozó véleményét írásban adja át.

Fellner Frigyes: A telepítés nagyobb mérvű folytatására nézve igen fontos momentumnak tartja a földénséget, amely a kis- és középbirtokosnál is megvan. A birtoktalan emberről ez onnan ered, mert a munkabér nagyobb kvótát képvisel nála a jövedelemben, mint a kamat; a kis- és középbirtokos gyakran improduktíve vásárol, hogy „aquisitorii” ambícióját kielégítse. Az időleges és feles bérletnek nem híve, mert itt hiányzik a birtokhoz fűződő állandó érdek, de hiányzik, különösen parcella-bérletknél, a kellő intelligencia is az okserű gazdálkodásra. Magántelepítés bérletrendszerral jóformán lehetetlen: a földénséget nem elégíti ki e rendszer. Az örökberletnél osztott tulajdon esete forog fenn; ezt intézménynyé tenni egyértelmű volna a liberális agrarpolitikának reakcionárius átalakításával. A tulajdoni alap híve, de nem közszolgáltatással, hanem járadékszolgáltatással. Helyi-velközrel a bérletrendszer, valamint a tulajdoni alap közszolgáltatással is alkalmazható.

Minél eladósodottabb a nagy- és középbirtok, annál bizonyosabb, hogy föld a telepítésre elég fog rendelkezésre állani. Az összes jelzalogether a mezőgazdaságilag hasznosított magyar föld értékének 31.7 százaléka, de figyelembe véve a meg nem terhelhető költött birtokot, 46 százalék: de ezenfelül súlyosan ránehezednek a földbirtokra a külföldi közszolgáltatások. E kérdés részleteit tüzetesen taglál emlékiratot nyújt át a miniszternek. A magyar földön így nyugvó összes tenger 61.39%.

Emödy József: Főképp a középbirtokososztály érdekeiben szükségesnek tartja a telepítési akciónak minél szélesebb keretekben való folytatását. Hosszabb esetetli a középbirtokosság pusztulását. Az új középosztály a régít sem politikai, sem nemzeti, sem gazdasági, de még gazdasági tekintetben sem

pótolja. A régi magyar középbirtokos jobban gondozta cselédeit és munkásait, mint a mai; innen az alföldi szocializmus.

Baross Károly szükségesnek tartja a magyar hitbizományok megosztásának irányítását. Ezt az irányítást a telepítési törvényben is kifejezésre kell juttatni. Amikor az állam a telepesekkel nemzeti politikát akar csinálni, akkor gavallérnak kell lennie az előadóval szemben, másrészt meg a telepesek mellett is folytonosan ki kell tartania. Ezt az elvet követették a porosz telepítéseknél, azért kerültek az ottani telepek 200.000.000 márkába, de még így sem hiszi, hogy ily nagy áldozattal nemzetiség-politikai tekintetben elérhetjük a kívánt célt. Szólt és a többi agráriusok a telepítési kérdést gazdasági szempontból fogják fel, mert érzik, hogy kihúzzák a földet a magyarok labái alól. Helyesli Fellnernek a telepítésekre ajánlott járadék-rendszert, amely Németországban kiválóan bevált. Ennek az elvnek törvénybe iktatása nélkül nem lehet majd birtokpolitikát csinálni. A telepítési törvény jótékony hatását ki akarná terjesztetni a közép-, a paraszt- és a törpebirtokosokra egyaránt. Mindezeknek felvirágzását az átiratási illeték elengedésével hasonló kedvezménynek nyújtásával ohajtja előmozdítani. A telepítési akció folytatását szükségesnek tartja, de kívánja, hogy az a nemzet anyagi erejének megerősítése nélkül történjék.

Dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter erre az értekezlet folytatását hétfőn délután 4 órára tűzi ki. Szólásra fel vannak még jegyezve: Dévay Ignác, Szily Pongrácz, Pogány Károly, Hegedűs Lóránt, Vadnay Andor, Rubinek Gyula, Forster Géza, Rákosi Jenő, Kvassay Sándor, Náray Lajos, Tallián Béla, gróf Teleki József, Véghe Arthur és Szilassy Zoltán.

KÜLFÖLD.

A háború.

London, január 21.

A Reuter-ügynökség jelenti Spearmans-táborból tegnap este 7 órakor: Az ellenség sáncait egész nap granátokkal bombázták. Lytton dandára előnyomult és Brackfontein mellett megszállott egy, 2000 yardnyira a boerok hadállása mögött fekvő dombot, míg egy század vadász, mely egy léghajóosztályal előnyomult, heves tüzelést folytatott az ellenség sáncai ellen. Warren csapatainak ágyú- és fegyvertüzése egyre tart. Az ellenséget azonban e pillanatig nem szorították ki állásából. A granát-tűz oly heves volt, hogy a földön a fű tüzet fogott. Dunadél csapatai csütörtökön meglepték az ellenség 350 emberét. Az angolok egy dombon állva nyugodtan engedték közeledni az ellenséget, midőn megkezdték a tüzelést, az ellenség nem tett kísérletet, hogy viszonozza. A boerok legnagyobb része elmenekült, a többi hír szerint fellüpte a fehér lobogót.

London, január 21.

Buller tábornok a hadügyi államtitkárnak Spearmans-táborból e hó 20-án este háromnegyed 10 órakor ezt táviratozta:

Clerly tábornok ma reggel 6 órától este 7 óráig Warren egyik csapataival harcban állt. A tüzérség jól kiszámított alkalmazásával sikerült neki három mérföldnyi távolságban egyik hegyhátat a másik után elfoglalni. Csapatai most a meghódított területen táboroznak. A legfontosabb pozíció azonban még előttük áll. Veszteségeink nem nagyok. Este fél 7 óráig vagy 100 sebesültet hoztak ide. A halottak számát még nem tudjuk.

London, január 21.

A hadügyi hivatal táviratot kapott Buller tábornoktól Spearmans-táborból, mely szerint Lytton tábornok avval a szándékkal, hogy Warrennek megkönnyítse a boeroknak a Podgieters-drift előtti sáncokban levő haderejének megállítását, tegnap erőltetett földerítő utat tett és kényserítette a boerokat, hogy egész nap futóárkaikban maradjanak. Az angoloknak két halottja és tizenkét sebesültje volt. Két ember hiányzik.

London, január 21.

Buller tábornoknak a Spearmans-táborból ma délelőtt 10 órai keletü távirata szerint a Wintersprint mellett tegnap vívott ütközetben 12 angol tiszt és 279 katona megsebesült. Egy tiszt seibebe behalt. A Wintersprint patak, amely Actonhomestől déli irányban folyik és a Tugolába ömlik.

London, január 21.

A Reuter-ügynökség jelenti Spearmans-Campból ma délelőtt fél 10 órai kelettel: Warren szüntelenül ütközetben áll. Az ellenséget három állásból kiütötte. A gyalogság a leghesebb tüzből folyton előnyomul.

Ladysmith, január 21.

(Reuter.) Az ellenség kilenc, amint hiszik, 8 hüvelykes ágyut állított fel. Bombázás a leantóbbi

...pökökben hevesebb volt, de az okozott kár jelentéke-
...lemből volt. Három ember megsebesült. A csapatok
...vendenek Buller tábornok sikeres előnyomulásán.
...szán hallani Buller ágyúinak dőrejt és látni a
...gránátok robbanását.

London, január 21.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából e hó
...kelettel: Az angol csapatok ma reggel még
...váltak elfoglalva, hogy a Tuzelán átkeljenek és
...állást foglaljanak. Rövid időn ütközetet várnak.

HIREK.

Budapest, január 21.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-én vj
...előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azo-
...kat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése
...ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról
...előfizetésükkel megbeszélkedni, hogy a lapot akadálytalan-
...láltsáig kövessék tovább.

Minthogy január 1-jén a kötelező koronaszá-
...mítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalvá-
...nyokat fogad el, amelyek a pénzügyi hivatal
...kban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőin-
...ket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat
...szentul ne forint és krajcárban, hanem
...koronákban és fillérekben méltó-
...ztatassanak feltüntetni.

— Személyi hírek. Barlovics György budapesti
...kereskedelmi tanácsos ma rövid tartózkodásra Me-
...nyában utazott.

— A trónörökös. Bécsi udvari körökben, írja
...B. H., szármóképekre jár s nem csekély feltűnést
...kelt a következő hír:

Ezelőtt pár héttel a Burgban ugynevezett esa-
...ládi ebéd volt, amelyen egy pár főfőméltóságon ki-
...vált csakis az uralkodóház tagjai voltak jelen. Ezen
...ebéden — azt beszélik — ő felsége felkészítette Ottó
...főhercegnek legidősebb fiát, Károly Ferenc József
...főherceget, mint koronának leendő örökösét. Ez a felkészítő
...nagy szennációt keltett a családi ebéd részeseinél s
...még nagyobb azokban az udvari körökben, me-
...lyeknek csakhamar tudomására jutott ez az epizód.
...Mondanunk is alig szükséges, hogy mindenféle kom-
...mentárral kísérték, egyebek közt azzal is, hogy a
...trónhoz legközelebb álló két főherceg le fog mon-
...dani örököségi jogáról a fiatal Károly Ferenc József
...fiára. Ottó főherceg legidősebb fia 1887. augusztus
...11-én, Persenbergen született.

— Kiltüntetés. A király dr. Novotny Lajos buda-
...pesti gyakorló orvosnak, e minőségében szerzett ér-
...deméi elismeréséül, a királyi tanácsosi címet díjmentese-
...sen, Dosztig József bácskulai községi jegyzőnek, sok
...évi hí és buzgó szolgálata elismeréséül, az arany ér-
...demkeresztet és Nemeth Lajos sárbogárdi községi
...bíróknak, buzgó szolgálata elismeréséül az ezüst ér-
...demkeresztet adományozta.

— Az intendáns gyász. Gróf Keglevich István
...édesanyja, született Follot de Crenneville grófnő, gróf
...Falkenhayn Lajos, volt osztrák földmívelésügyi miniszter
...úgyvegye tegnap Bécsben elhunyt. A grófnő
...1816-ban született; első férje gróf Keglevich János
...volt, az intendáns atyja. Az intendáns édesanyja te-
...mételtsére ma Bécsbe utazott.

— A budai polgári kör disztrakciója. A budai
...polgári kör kedden e hó 23-án a tavalyi fő ünnepé-
...nyesen a budai virágdombon levő díszes helyiségeit. Ez
...alkalommal disztrakció ma lesz, amelyen megjelentek
...Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, a kerületi
...országgyűlési képviselő és is, a kormány több tagjával,
...továbbá a polgármesterek, közeletünk számos kitűnő
...képessége s a kerület színe-jáva. A kör lakomájának
...rendezésén Frohmann Elek, a kör igazgatója
...buzgóskodik. A lakoma 8 órakor kezdődik s az azon
...résztvevők frakkban, fehér nyakkendővel jelen-
...nek meg.

— A Nemzeti Múzeum zománcal. Vasárnap
...előlelt tizenegy óraker volt a Nemzeti Múzeumban
...a harmadik ismeretterjesztő előadás. Nagyszámú kü-
...zönység hallgatta az előadást, melyet dr. Hampel Jó-
...zsef egyetemi tanár, a régiségügyi igazgatója tartott a
...Nemzeti Múzeumban őrzött zománcos ötvösművekről. A
...közönség között ott volt közeletünk számos kitűnő
...képessége is. Hampel bemutatta a múzeum zománcainak
...nagy részét és ezek kapcsán ismertette a zománcos
...művészetet a legérdekesebb idők óta mostanig. Behatóan
...ismertette a zománczás különböző készítményi módjait,
...különös tekintettel a magyar zománczó művészetre,
...amely tudvalólag igen magas fokon állt. Az üt-
...nyegedőreig tartott szép előadást a közönség zajosan
...megtapsolta.

— Ünnepek a könyvesházban. Az idei buda-
...pesti szezon legsikerültebb estéi közé tartozik az a
...nagy stíliu mulatság, amelynek színhelye a Révai Test-
...vérek üllői-uti nagy könyvesháza volt ma este. Révai
...Mór és neje egybegyűjtötte vendégszerető házába
...Budapest irodalmi, politikai, művészeti világának elő-
...kelősegeit, összesen körülbelül kétszázötven vendé-
...zet. Az est egy alkalmi revüvel kezdődött, amelynek
...Budapesti Szemle volt a neve, s Makai Emil és Bálint
...Dezso volt a szerzője. A szemle a legpajkosabb öt-
...letekkel, elmés fordulatokkal suhan át a legutóbbi
...idők nagy eseményein és szellemes paródiában
...csufolja ki a nagyképi dolgokat. Annál érde-
...kesebb ez a kis bemutatás, mert ez az első magyar
...revünek volt első előadása. A darab, amelynek női
...szerepét B. Kertész Ella játszotta, férfiszerepét pedig
...Zoltán Jenő, Bálint Dezso, Márkus Géza, Feiks Jenő
...stb., nagy sikert aratott. A függöny legördülte után
...tea következett, majd tánc reggelgel. Az emeleti kar-
...zat egy erkélyen ezalatt érdekes irodalmi vita fejlő-
...dött Gyulai Pál. Eötvös Károly, Agai Adolf, Vészi Jó-
...zsef, Rákosi Viktor, Szabó Endre és többek közt,
...amelyet élénk érdeklődéssel kísért a vidám közön-
...ség. Éjféltájban nagy szennációt keltett az alkalmi
...lap, amely Szomaházy István és Márkus Miksa szer-
...kesztésében jelent meg. A könyvesház örösi üveglet-
...ős csarnokában ott láttuk a következőket:

Jókai Mór és neje, Gyulai Pál, Agai Adolf, Rákosi
...Jenő, Vészi József, Berzeviczy Albert, dr. Alexander Bern-
...át és neje, dr. Ardó Alfréd, Bálint Dezso, Baronyi Artur
...és neje, Bárony István, Beck Vilmos és neje, Bekics
...Gusztáv és neje, Benedikt Ottó, dr. Benedikt Henrik,
...Beöthy László, Bihari Sándor, Bisehitz Artur és neje, Bolgár
...Ferenc, dr. Borovszky Samu, Bródy Ernő, Bródy Sándor, Brück
...Miksa, Burger Lajos, Csajthay Ferenc, Csillag Kálmán és neje
...Csók István, Cziflak Lajos, Dománth Gyula, Eötvös Károly,
...báró Eötvös Lóránt, dr. Farkas Gyula és neje, Feiks
...Jenő, Pényes Adolf, Pényes Miklós, Pényő Sándor, Fe-
...renczy Károly, Finkelstein Sámuel, Fodor Ferenc és neje,
...dr. Gerő József, dr. Gerővich Emil, Gerő Károly és neje,
...dr. Gerő Lajos, Glatz Oszkár, dr. Goldzisher Ignác, dr.
...Gömöry Olivér, Góth Sándor, Grünwald Béla, dr. Gyomai
...Zsigmond, dr. Gyomai Gyula, Gyöngyi Izsó, György Ala-
...dár, György Antal, György Jenő, dr. Hajduka Emil,
...Herz Lajos és neje, dr. Hevesi Sándor, Hoek János,
...dr. Horovitz Géza, Horovitz Lajos, Horthy Pál, Horváth
...Géza és neje, özv. dr. Hubay Károlyné Heddy le-
...ányával, Ives Agnes, Jellinek Szeferán, Kálnoky Izidor, dr.
...Kaposi József, Kardos Gyula, dr. Keneszy Géza, Keszthelyi
...Ernő, Konti József, Korbuly József, Kósa Zsigmond és
...neje, dr. Kovács Dénes, dr. Kovács József, dr. Ladányi
...Mátyás, dr. Lázár Béla, Lázár József és neje, dr. Lipsey
...Ádám és neje, Löbl Bernát és neje, Löw Dezso, Makai
...Emil, Malonyay Dezso, dr. Mandell Gyula és neje, dr.
...Marcell Henrik, Márk Lajos, Márkus Géza, Márkus Miksa,
...b. Mednyánszky László, Molnár Ferenc, dr. Molnár Géza,
...dr. Pap Dávid és neje, Paur Géza, Pekár Gyula, dr. Perl
...Soma, Péterffy Sándor, F. Penny Irén, dr. Radó Antal és
...neje, dr. Radó Sámuel és neje, Rákosi Jenő, Rákosi Viktor,
...Révai Artur, dr. Révai Bódog, Révai Ödön és neje, Révai
...Samu, rusti Rust József, Salamon József, Saigó Ernő, dr.
...Sármay József, Satory Ernő és neje, dr. Schermann Adolf
...és leányai, dr. Schühner Gyula, Schuck József, dr. Sebestény
...József, Stettka Gyula, Strausz Adolf, Strobl Alajos és neje,
...Szabó Endre és neje, Székely Ferenc, Szerényi Zoltán,
...Sziklai Kornél, Szirmay Imre, Szomaházy István, Tapolezay
...Dezso és neje, Tarnay Alajos, gróf Teleki Géza, Thorma
...János, Tornai Gyula és neje, Vágó Pál, dr. Vándor Jakab,
...Vértes Hugó, Viola Miksa, Vizváry Gyula és neje, dr.
...Voinovich Géza, Weisz Julián, Ifj. Wolfner József, Zilahi
...Gyula és neje, Zilahy Simon, Zoltán Jenő.

— Halálozás. Özv. jobaházi Dóry Elekné, szül.
...Muray Franciska, egy a szívjóságáról és szeretete-
...méltóságáról általánosán ismert és tisztelt urnó 77
...éves korában Zombán meghalt. Elhunytát gyerme-
...kei és unokái kivül kiterjedt, előkelő rokonság
...gyászolja.

Katona Kardos Károly, nyug. ref. főgimnáziumi
...tanár folyó hó 19-én este 72 éves korában Marmaros-
...szigeten elhunyt.

— Négyszáz vádlott. A szardíniai brigán-
...taggö utójátéka nemsokára megkezdődik a sassari-
...törvényszék előtt. Ebben a pürben négyszáz vádlott
...és kétezer tanu fog megjelenni a törvényszék előtt,
...a vádirat pedig nyolevan kötetre terjedő munka. A
...vádlottak közül legérdekesebb alak Serra Soana asz-
...zony. Valóságos mesebeli, rémregények csodáit fel-
...idéző alak, aki férfianak öltözve, vállán puskával
...járta be az országot, lelkesítette a brigantikát, akik
...La rehinának nevezték Serra Sonát. A másik kima-
...gasló alakja a pürnek Jodine lelkész, aki az egyház áldá-
...sait bőven pazarolta a brigantikára s csodatévő ere-
...jével ugy kireparálta őket, hogy nem fogta őket a
...golyó. A vádlottak sorában a papon kívül van pol-
...gármester, földbirtokos, szabó, ügyvéd, orvos, szóval
...a szardíniai társadalom színe-jáva képviselő van.

Az egész szigetén alig van család, amely nem
...volna érdekeve a monstre-pürben. Sok községben
...nemzeti gyásznak tekintik a pürt, az asszonyok gysz-
...ruhát öltöttek, a papok kőrménetet rendeznek s azon
...vannak, hogy a tanukat megfélemlítsék. Szicília sajná-
...lálja a brigantiká nusztlását.

— Egy helyett — már kettő. A bihar-
...megyei Lelesdről öt nappal ezelőtt elindult egy
...legény fát vágni a nagyváradi püspök erdejébe.
...Aból élt s eltartotta a tehetetlen öreg anyját is.
...Szélid kedélyű, jó fiu volt, egy kicsit gyöngö-
...elméjű is, de szorgalmas munkás. A nagyanyja
...aggódott már utána s elment az előjárósághoz,
...hogy hátha majd megkerestetik az urak az uno-
...káját. Mig ott ácsorgott, szekeresek jöttek s je-
...lentették az előjáróságnak, hogy a határban egy
...legény holttestére akadtak. Iszonyu seb tátong a
...fején, mellette a tarisznyája s nem merték el-
...mozdítani a helyéről, nehogy rajtuk keressék a
...halálát. Az öreg asszony nem akarta bevárni,
...míg a hatóság intézkedik, hanem elment maga
...megkeresni a holttestet. Sejtette, hogy az uno-
...kája az. Ez reggel történt. Csakugyan este lett,
...mire a bíró kiküldött egy kocsiat a meggyilkoltért.
...Akkor azonban már két halott feküdt a hóban.
...Az öreg asszonyt is halva találták meg az uno-
...kájára borulva. Megölte a hideg és a nagy gyász.

— A világ legszebb modellje. Tavaly nagy
...feltűnést keltett Bécsben egy miss Saharet nevű tán-
...cosnő, aki a legesodálatosabb táncművészeket
...produkálta. Már akkor csodálták szép mozdulatait,
...termetét, most pedig valóságos hajszál indítottak
...utána a festők: mindegyik szeretné — modellelni.
...Lenbach, a híres arcképfestő kijelentette róla, hogy
...a legtekélyesebb modell, akit valaha életében látott.
...Persze le is festette Lenbach. Most Bécsben
...Lippay festő festi és ha képével elkészül, Stutt-
...gartba küldi a szép leányt. De Stuttgartban
...sincs maradása. Onnan Párisba kell utaznia, ahol
...már várja Carolus Duran, az ismert asszony-
...festő. Még itt sem végződik a szép modell körüja.
...Duran műterméből Stuckéba kerül. Stucktól ismét
...Lenbach veszi át, aki többféle pozícióban fogja fes-
...teni. Nyugta még ekkor sem lesz. Ismét Párisba
...utazik, s az öreg Donnatval festeti le magát. Anyfi
...bizonyos, hogy ilyen keresett modellre még a leg-
...öregebb piktorok sem emlékeznek.

— Miért akar háborút Chamberlain?
...Ha igaz az a leleplezés, amit az Indépendance
...Belge közöl az angol-boer háboru okairól, akkor
...Chamberlain ur, aki a háborúba beleforszírozta a
...hazáját, körmönfont gazember lehet. A belga lap
...tudniillik kimutatja azt, hogy Chamberlainnek
...azért volt szüksége a háborúra, mert ő és a csalá-
...dja a legközelebbi összekötötésben áll azokkal
...a nagy üzletekkel, a melyek fogyvert és lelmi
...szereket szállítanak a hadseregnek. Kimutatást
...közöl az újság arról, hogy melyik társaságnál
...hány részvénye van Chamberlaineknek. Ime:

Kynoch's Ammunition Company.

(Kynoch hadi élelmező társasága.)

Chamberlain Artur az elnök,

Nettfield I. S. az igazgató.

Chamberlain Artur részvényeinek száma	3216
Chamberlain Heléna részvényeinek száma	320
Chamberlain Katalin részvényeinek száma	310
Nettfield L. S. részvényeinek száma	1615
Chamberlain Berta részvényeinek száma	310
Nettfield Margit részvényeinek száma	200
Chamberlain Neville részvényeinek száma	25

Összesen: 120.000

font sterling értékben.

Tudunk kell, hogy Chamberlain Artur édes
...testvére Chamberlain Józsefnek, a gyarmatügyi mi-
...niszternek.

Birmingham Small Arms Company Ltd.

(Kisebb fegyvereket gyártó társaság.)

Chamberlain Herbert az elnök.

Chamberlain Artur és még valaki rész- vényeinek száma	260
Chamberlain Artur egyedüli részvényei- nek száma	10
Chamberlain Herbert részvényeinek száma	750
Chamberlain Valter részvényeinek száma	10
Az egészen az értéke körülbelül	16000

font sterling.

Bank of Afrika.

Chamberlain Austen — az igazgatók egyike.

Chamberlain József részvényeinek száma	2000
Chamberlain Artur részvényeinek száma	10
Chamberlain Herbert részvényeinek száma	750
Chamberlain Valter részvényeinek száma	10

Összes részvény 4000

Az összeállítás végén a brüsszeli újság me-
...említi a londoni Truthnak azt a híret, amelyet
...december 21-iki számában közölt, hogy a Kynoch-
...társaság nagy mennyiségű puskaport s töltést
...szállított a boeroknak. A Chamberlain ur társa-
...sága tehát nem is nagyon válogatós abban,
...hogy micsoda pénzből vágja zsebre a hasznot.

— Hirtelen halál. Fried David budapesti szü-
...letésű 67 éves kereskedő ma reggel az István-téri
...vásárcsarnokban csuszra rosszul lett és összeesett.

több új és nagyon sikerült, poétai lendülettel irt dalát énekelte zajos hatással.

** Kubelik a kolozsvári színházban. *Kubelik* Ján, a fenomén-számba menő fiatal, eseh hegedűs, aki most tudvaleg az előkelőbb vidéki városokban hangversenyez, olyan nagy sikert ért el első hangversenyével Kolozsvárott, hogy a fiatal művész impresszáriója most tárgyalásokat folytat egy második hangverseny iránt, amelyet a kolozsvári színházban tartana meg.

** A Betyárvilág Berlinben. A *Magyar Színház* értesülése szerint *Márkus József* és *Fejér Jenő* *Betyárvilág* című operettje, amely a Népszínházban került bemutatásra, az idei őszön Berlinben is előadásra kerül. Az operett librettóját *Rothausser Miksa* jónévi hírlapírórtársunk, a *Hollomiglan* szerzője fordítja németre.

** Hangversenyek. A *Liszt Ferenc* zeneművész hétéltől, január 22-iki hangversenyének műsora a következők: *Dohnányi* zongora ötése, előadja a szerző s a *Grünfeld-Berkovits-Ridl-Hürger* negyese. 2. *Scendy* Árpád dalai: a) Az elhagyott lak. b) Szerelmi dal; *Mihalovich* dalai: a) Megtartam a leveleket, b) Tündér arcd, éneklő *Szilágyi Bella*, kísérik a szerzők. 3. a) *Haydn* Változatok (f-moll). b) *Beethoven* Polonaise (c-dur) zongorán előadja *Dohnányi Ernő*. 4. a) *Wagner-Wilhelm* Parsifal átirat. b) *Vieux temps* Ballade et Polonaise, hegedűn előadja *Arányi Frigyes* tanár, kíséri *Denel Oszkár*. 5. *Agodási Károly* dalai: a) Trauer, b) Este van már és *Kern Aurél* a méh románc, éneklő *Szilágyi Bella*, kísérik a szerzők. 6. *Liszt II.* rapszódia, előadja *Dohnányi Ernő*. Jegyek kaphatók a körben (Andrássy-ut 24. I. em.) és Rózsavölgyi és társánál.

Sauer Emil, aki pénteki hangversenyén oly nagy sikert aratott, tisztelői rábeszélésének engedve egy bucusi hangversenyt fog tartani, melynek kedvéért egy hamburgi szerződését tegnap táviratilag felbontotta. *Sauer* most három nagy hangversenyt tart Bécs és Berlinben, hogy azután hozzánk visszatérve bucusi hangversenyét pénteken, február 2-án a fővárosi Vigadó nagytermében megtarthassa. A műsorból annyit már is elárulhatunk, hogy *Brabms*, *Schumann*, *Chopin* és *Liszt* egy-egy hatalmas művel lesz képviselve. Jegyek holnaptól kezdve a látogató közönség részére előszerűbb beosztással kaphatók *Mény Béla* zenemű-kereskedésben.

** Az országos falóünnep pályadíja. A jövő évi kassai országos dalünnep versenyzői, illetőleg a versenyek nyertesei számára az *Országos Dalos-Egyesület* értékes jutalmakat tűzött ki. A jutalmakhoz egyesek és testületek is hozzájárulnak. Így legújában a *Budapesti Asztalos-Segédek Dalegyesülete* határozta el, hogy művészi kivitelű hangjegyszekrényt ajánl fel jutalmul. A szekrény anyaga háromszáz forintba kerül s művészi faragásához és készítéséhez a dalárdának minden egyes tagja hozzájárul.

** Rostand a L'Aiglonról. A *Revue des Revues* című párisi folyóirat legújabb száma *Edmond Rostand* egy-két érdekes nyilatkozatot tett új darbjáról, a *L'Aiglonról* (Ifjú sas), amelyre *Sarah Bernhardt* színháza éppen most készül.

— Alapjában véve, — mondta *Rostand*, — legújabb drámám egy kísérlet, amely azoktól a hasonló kísérletektől, amelyeket évről-évre vagy sikert aratni, vagy bukni latunk, különbözik. Képzelve el, a darabnak nincs intriguja. Azt értem alatta, hogy a darab előterében nem valami kalandor áll, aki bonyodalmaiban keveredik és ezekből kimenekül a felvonások során. Nem! Mindig ugyanaz az egy gondolat tér vissza más-más formában s ilyen módon fokozza az érdeklődést a darab elejének csöndes jelenésitől kezdve azokig a pillanatokig, amelyekről okom van hinni, hogy meg fogják ragadni a közönséget. Mindazonáltal tévednénk azok, akik azt hisnék, hogy a *L'Aiglon* politikai, filozofikus, vagy metafizikai darab. Hogy az érdeklődés fokozzom s a mellett ne érhessem az a szemrehányás, hogy egy fehér frakkos Hamletet szolgáltatam a színházban, különös figyelmet fordítottam a darab festői részére és sok komikus elemet is vegyítettem bele, amely azonban kissé pesszimisztikus. Mindenekelőtt éppugy mint a *Cyrano de Bergerac*ban azon igyekeztem, hogy eleven, mozgalmal darabot írjak. A szerelem körülbelül olyan szerepet játszik a darabban, mint amint az az értes a *Reichstadi* herceg életében csakugyan vitt. Ugy festettem a herceget, mintha szerencsétlenségénél és szépségénél fogva predestinálva lett volna rá, hogy minden aszsonyának bele kellett szeretnie, — jöhet a történelem nagyon tartózkodóan nyilatkozik ebben a tekintetben s ő maga soha se szeretett bele igazán szenvedélyvel egy asszonyba. Hősnőm, a *Petite Source*, akinek szerepét már első vázlatomban annak a színésznőnek szántam, akinek hangjában egy kicsi patakknak a lágyasága van meg, amely a fiú közt csergőz, a darabomban a második helyre szorult. Egészben véve csak egy fontos női személyiséget festettem, *Mária Luiza* császárnét.

Azt hiszik, hogy a *L'Aiglon* költői szárnyalásában és művészi megépítésében nem fog mögötte maradni a *Cyrano de Bergerac*nak.

** Hangverseny Nagyváradon. *Várady Antal*, az ismert zongoraművész vidéki körútjában Nagyváradon rendkívül sikerült hangversenyt rendezett, amelyen többek között *Liszt*, *Chopin* és *Wagner* darabokat adott elő. Az előkelő közönség, mely a *Széchenyi-szálloda* termét egészen megtöltötte, zajos tapsokkal jutalmazta a művészt, aki ráadásul egy sajtószerezmény galoppot adott elő brilláns technikával. A hangversenyen használt *Thék Endre*-féle hangverseny-zongora szép hangja általános tetszésben részesült.

** B. Világ Gizella, a Magyar Színház volt primadonnája ez időszakra Nyitraán, *Mezei Béla* színtársulatánál vendégszerepel. A művész eddig *Mimózt* (Gésák) és *Serpentet* (Kornevilei herangok) játszotta, mind a két alkalommal zsúfolt házak előtt s a közönség nagy tetszése mellett.

** Tewelevisszavonulása. *Tewelev*, a bécsi színház egyik legnépszerűbb komikai művésze, bécsi újságok szerint, nem köt többé szerződést, amely állandóan valamely színházhoz kötné s visszavonul egy kis osztrák helysérhez, *Uptera*chba. A művész csak néhanapján, mint vendég akar ezután játszani.

** A komikus kupléja. *Miskolc*ról írják nekünk a következő épületes sorokat: A helybeli színházban nem csekély zajongás és pizsgogást okozott az a körülmény, hogy *Ferenzi Károly* közkezdveltségű komikus a *Gésákban* fellépve a közönség viharos hívására többször énekelte a nevezett darabban előforduló egyetlen kuplét és sehogysem volt rábírható, hogy improvizáljon egyet is, bácha ezt: nála megszokták volt. Mikor előadás után a színházat elhagyta, a kijáratnál nagy tömeg fogadta hangos „abucz”-kiáltással. A komikus avval mentette eljárását, hogy a színházi részvénytársaság igazgatója a színiigazgatónak 200 korona büntetés terhe mellett megiltotta a színpadon az improvizált kuplé éneklését, valamint a netalán a darabban előforduló kupléknak több mint háromszor való előléklését. Most persze ovációknak részesítették *Ferenzit*, de annál hangosabban adtak kitéjezést elégedettségüknek a részvénytársaság igazgatója iránt.

** A Fatimica reprise. A bécsi *Carl-Theater* a napokban felelevenítette *Suppének* egyik régi, híres operettjét, a *Fatimicát*. Az operettnek a reprizen is zajos sikere volt.

** Vidéki színpadok. A *temesvári* színházban a *Szulamita*n *Abigail* szerepét a napokban *Sziklai Szeréna* játszotta. A kitünő primadonna, akinek a budai színházban a nyáron nagy sikerei voltak, énekel és játékaival nagy hatást ért el. A közönség elhalmozta a tetszésnyilvánítás minden jelével. *Sziklai Szeréna*t virágvasárnapról *Tiszai* szerződötte a pécsi Nemzeti Színház prima-onnájává.

** Az Operaház és a Telefon Hírmondó. A magyar Operaházban ma este *Labunszkaja Mária* és *Marszagon Armand* vendégjátékával a *She* ballet kerül színre, melynek zenéje hallható lesz a Hírmondó hangyán keresztül is. Előadás végeztével a rendezési hivatal 11 óráig katonasági csignyzenét közvetít a *Telefon Hírmondó*.

A Magyar Színház igazgatóválsága.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 21.

A Magyar Színház igazgatóválsága a mai nap folyamán megoldást nyert olyképpen, hogy *Beöthy László* megszűnt a Magyar Színház igazgatója lenni.

A válság illetlen megoldását *Beöthy László*nak következők, lapunk szerkesztőjéhez intézett, levelében adja tudtunkra:

Nagyságos szerkesztő ur!

A mai napilapok nagyrésze hirt ad arról a konfliktusról, amely a Magyar Színház R. T. igazgatóválságát közt és köztem kitört. E konfliktus ma oda fejlődött, hogy a R. T. igazgatóválsága egy újabb ülésben vádassal tegnap irt levelemre megerősítette korábbi határozatát s arra az esetre, ha igazgatói működésemet folytatnám, annak megakadályozását igéri.

Ez a köztem és a Magyar Színház R. T. közt létrejött szerződés flagráns megsértése, amely nekem jogot ad arra, hogy magamat ne tekintsem többé a Magyar Színház igazgatójának s lehetőségét arra, hogy szerződésileg biztosított jogaim védelméért a törvényhez forduljak.

Igen nagy hálával köszönve meg a t. szerkesztőségnek irántam és eddigi működésem iránt való jóakarátát, vagyok

Nagyságodnak alázatos szolgája

Beöthy László.

A színház művészi személyzete mindent elkövetett, hogy a maga részéről is elősegítse az igazgatóválság békés megoldását lehetőleg *Beöthy László* megmaradásával. Az igazgatóválság döntő értekezlete után fölkeresték a színpadon *Hegedűs Bélát*, a részvénytársaság elnökét és *Sziklai Kornél* beszédet intézett hozzá, amelyben arra kérte, adja vissza a színháznak igazgatóját, akinek vezetése alatt annyi sikert arattak. *Hegedűs Béla* kijelentette, hogy maga is élénken óhajtott az ellentétek elsimulását, de mivel *Beöthy László* nem fogadta el a feltételeiket, a részvénytársaság ragaszkodik tegnapi határozatához és ha kell, erőszakkal is megakadályozza *Beöthy* további igazgatói működésében. Az igazgatóválság e megmásíthatatlan elhatározásáról értesítették *Beöthy*-t, aki belátva helyzetének tarthatatlanságát, elhatározta, hogy elhagyja állását és tudatta, hogy holnap elbucszik a személyzettől.

Ezzel a Magyar Színház igazgatóválsága a sajtóra nézve be volna fejezve s érdeklődünk legfeljebb a színház leendő, új igazgatójának a személye felé fordul, mint aki a Magyar Színháznál remélhetőleg beállandó irányváltást már előre is perszonalifikálva fogja.

Ha mégis foglalkozunk még a lefolyt válsággal, ebben csak a mai napra szorítkozunk, amely még néhány érdekes adatot szolgáltat a válság történetéhez.

A mai nap folyamán, amely különben is munkaszünetes vasárnap, megtermettek az effajta színházi válságoknál csaknem elkerülhetetlen on dit-k, magyarul szólva *plettykák*.

Ilyen pletyka, hogy a Magyar Színháznál arra az esetre, ha *Beöthy László* megváltul igazgatói állásától, a színház művészszemélyzete sztrájkolni készül. A színház művészszemélyzetének a gros-ja csak művészi hivatásával törődik, egészen a válság körén kívül állónak tekinti magát s eszébe sem jut elfoglalt pozícióját ennek vagy annak az igazgatónak a személyéhez kötni.

— Nekünk — mondta nekünk a Magyar Színház egyik komolyan számba veendő művésze — az a feladatunk, hogy játszunk és pedig lehetőleg jól játszunk. Minden egyéb ránk nem tartozik s azoknak a marakodásoknak a tájtéjja, amely már hónapok óta fönt az emeleten, a hivatalos helyiségekben habzik, nem csaphat ki ide a színpadra. Ismétlem, mi színészek vagyunk. Akiknek az a hivatásunk, hogy játszunk és bármilyen befejezése legyen is a válságnak, teljesíteni fogjuk továbbra is a hivatásunkat.

Beöthy igazgatónak, mint minden igazgatónak a világon, van egy-két személyes hive, aki szolidaritást kész vállalni vele s ez az egy-két ember fenyegetőzik a szerződése felbontásával, de a ki a színházi válságok történetében csak kevéssé is járatos, nagyon jól tudja, hogy az effajta fenyegetőzések — fenyegetőzések szoktak maradni.

Beszélték azt is, hogy a válság békés megoldást nyer s az ellenfelek valamiképpen elsimítják a személyes életben is kellemetlen affért. Erre az on ditra azonban a legalaposabban rácsafól *Beöthy László*nak fentebb közölt levele.

A kibékülés különben, ha létre is jött volna, szerény véleményünk szerint jobban hasonlított volna a *fejgyverszünethez*, mint a *békekötéshez*, mikor a fehér lobogó nem a háború befejezését, hanem szünetelést jelent. Erre a feltévesre az ad jogot nekünk, hogy a Magyar Színháznál a vezető férfiak és az igazgató közt hónapok óta fennálló surlódásokat és éles ellentéteket ismerve, a szombati kis próba-incidens maga csak a baj színtörvénye volt, nem pedig a baj maga. Hogy aztán az egyik, vagy a másik fél hogy és mint érvényesíti állítólag megsértett jogait s a törvénybírák hogy fogják értékelni a vélt, vagy valóságos jogokat, ehhez már nincs szavunk.

Nincs pedig azért, mert ez már nem tartozik a színház művészi vezetésére...

MŰVÉSZET.

□ Magyar műkinosok kiállítása. A mai postával a következő levelet kaptuk, amelynek tartalmát ajánljuk a művészetek barátainak figyelmébe:

Tisztelt szerkesztő ur! Olvasva a minap becses lapjában a *Ráth György*-féle műkinosokról, egy szerény indítvány érlelődött meg bennem. Vajjon nem lehetne-e a privat tulajdonban levő régibb s nagyobb, becsű, vagy egyáltalában becsesl bíró képekből egy rövid ideig 3-4 hétig tartó kiállítást összehozni? A Szépművészeti Múzeum számára keresnek külföldön s vesznek esetleg műkereskedők közvetítésével, néha borsos áron, régi képeket s azt sem tudjuk, hogy minék van utlón. Pedig a *Ráth*-féle gyűjteményen kívül csak az én tudomásom szeriot becses régi képek vannak *Enyedy Lukács*nak, *Kilényi Hugónak*, *Perlaty Kálmán*nak, *Hampel József*nek, *Tömörly Károlynak*, *Csávoszky kanonoknak* *Váocit*, *Zichy Jenő* grófnak, *özv. Liphay Beláné* grófnőnek s még számos másnának, főpapnak, de egy-egy szerényebb polgárembernek is. Ezeket a képeket sem ártana egyszerű megismerni szélesebb körökben is; a hozzáértők, azután esetleg helyesen megállapíthatnák a művész nevé, akitől a kép van, a képek értékét, becsét, esetleg ki lehetne közülök váltani valamit a Szépművészeti Múzeum számára is, vagy talán ajándékba is adna egyet-mást egy-egy áldozatkész mecenás; de minden esetre meg lehetne óvni a tulajdonost attól, hogy esetleg értékebb darabot el ne csaljanak tőle potom áron hozzáértő műszorosok, mert ilyenek is vannak, és pedig nálunk is. A kiállítást akár a *Mücsarnok* nöbányi termében, akár az *Országos Képtár* mellékhelyiségeiben lehetne megtartani. A beléptidjából hazai festők képeit lehetne megvásárolni és kisorsolni pl. úgy, hogy minden belépőjegy egyszersmind sorsjegy is legyen, mely játszik. A szornit helyzetben levő néhány művészen is segítenék ez által. Hogy minél alaposabban fel lehessen kutatni mindent, ami becses, nemcsak a tulajdonosok bejelentésére kellene szorítkozni, hanem minden érdeklődő figyelméztetését tekintve kellene venné, s azok alapján hozzáértőknek el kellene menni a tulaj-

donosok lakására megnézni azt, amit kiállítani érdemes, rábeszélni a tulajdonost a részvételre stb. Azt hiszem, hogy szívesen megválnék bárki is 3-4 hétre képeitől, ha tudja, hogy azokat szakértők determinálják, értékelik. Ez a kiállítás is hozzájárulna a szépművészetek iránti érzék fejlesztéséhez, az érdeklődés fenntartásához. Hogy ezen indítványom szélesebb körben is megbeszélés tárgyává tétethessék, szeretném, ha t. szerkesztő ur becses lapjában közlé tenné.

Elegot tettünk a levelirő kívánságának s érdekes eszméjét figyelmébe ajánljuk az illetékes köröknek.

□ **Az Iparművészeti Múzeum 1899-ben.** Az Iparművészeti Múzeum igazgatósága most számol be a múzeum mult évi működéséről. Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum állítólag pompás új palotájában a tavalyi második esztendőjét élte át. A múzeum 1899-ben sokat haladt és így viszonylagosan nagyobb eredményeket is ért el. Ez főleg *Wlassics* Gyula kultuszminiszter gondoskodásának köszönhető, aki a múzeum javadalmazásának elérését a törvényhozás előtt keresztülvitte. Ennek segítségével vált lehetségessé egy új, antik és renaissance korabeli emlékeket magában foglaló terem berendezése. Ezenkívül több új kiállítási szekrényt is beszerettek, amelyekben a múzeumnak félezerenél több, eddig raktáron állott műtárgya lett kiállítva. A gyűjtemény mintegy 250 darabbal gyarapodott, főképpen kerámiai, textil és fémműtárgyakkal. Külföldiek is sokan látogatták a múzeumot. Így többek között a svájci szövetségtanács kiküldöttei, *Pitt A.*, a hollandi múzeum igazgatója Amsterdamból, *Six F.*, a hollandi királyi paloták intendánsa és *Venturi* olasz tudós, akik a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a múzeum épületéről és annak minden ízében megnyilatkozó nemzeti jellegéről. A külföldi látogatók figyelmét főleg a régi magyar kerámiai emlékek kötötték le. A könyvtáros ura rendezte és lajstromozta a könyvtárt, amelyet öt hónap alatt 4785-en kerestek fel. A használatba vett művek száma 6212. A könyvtár a mult évben 387 kötetet és 1450 műtárggyal gyarapodott.

□ **Mátyás király szobra.** Az országnak egyik legmonumentálisabb emlékműve lesz a Mátyás király lovasszobra, amely a nagy király szülővárosának, kincses Kolozsvárnak a főterét fogja ékesíteni. A hatalmas szoborművet *Fadrusz* János mintázza s már el is készült a főalak mintájával, melyet a szoborbizottság igen sikerültnél talált. A gipszmintát a művész műtermében most darabolják föl és a héten az ércöntőbe szállítják, ahol bronzba öntése legközelebb megtörténik.

□ **Muzulmán művészet a Louvreban.** A párisi Louvre két új termet nyitott meg, amelyekben a muzulmán művészet termékei vannak elhelyezve. Eddig is volt a Louvreban sok arab, török és perzsa műtárgya, de hely hiányában nem állították ki őket. Most az egész múzeumot újra berendezték, a képeket és szobrokat úgy rendezték el, hogy kevesebb helyet foglaljanak és mégis könnyebben legyenek szemlélhetők. Az új berendezésben sikerült két termet rezerválni a muzulmán művészet számára. A Louvre régebbi muzulmán műtárgyához számos adomány és bevásárlás csatlakozott, úgy hogy a két terem tökéletesen megtelt. Ez a gyűjtemény betekintést enged a muzulmán művészet minden ágába: a fegyverek, az ékszerek, a rézedények, a kőedények, a rajzok, a dísztárgyak stb. okos elrendezése könnyű áttekintést ad az egésznek, úgy hogy fáradság nélkül teljes fogalmat nyerünk a Kelet művészetéről.

□ **Orbán Balázs szobra.** Orbán Balázs Székely-Udvarhelyen felállítandó szobrának elkészítésével valószínűleg *Hargita* Nándor, a székely-udvarhelyi kö- és agyagipari szakiskola igazgatóját fogják megbízni. *Hargita* már a szoborbizottság pályázatának kiírása előtt elkészítette a szobrot.

□ **Festő-tanfolyam.** *Bihari* Sándor, *Glatter* Ármin és *Knopp* Imre festők az ő női festőiskolájukkal kapcsolatban férfiak számára berendezett festő-tanfolyamot rendszeresítették. A tanfolyamot a délutáni órákban tartják, bővebb felvilágosítást maguktól a művészeknél lehet szerezni.

□ **Hajléktalan szobor.** A történelmi nevezetességű tíz szobor egyike, amelyeket a király a német császár budapesti tartózkodása ötletéből ajándékozott az országnak, a Pázmány Péter ábrázoló mű hajléktalanná lett: ki kell telepíteni, mert stílusról szempontból nem illik az előre kijelölt helyre. A szobrot *Radnai* Béla készítette, még pedig a Pázmány korát jellemző barokk-stílusban. A szoborbizottság csak most jött rá, hogy az ily stílusban tartott mű, éppen nem illik előre kijelölt környezetébe: a tiszta román stílusban épült Bakács-téri templom elé. A szobrot tehát egyelőre hajléktalan lett s a bizottság most stilszerűbb helyet keres számára.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Társadalmi tudományok.** Dr. Wolf Gyula, a boroszlói egyetem tudós tanárának szerkesztésében megjelenő *Zeitschrift für Socialwissenschaft* című folyóirat most lép harmadik évfolyamába. A felette tartalmas folyóirat Georg Reimer kiadónál Berlinben rendelhető meg.

○ **Irománygyűjtemény a bűnvádi perrendtartásához.** A bírói cselekmények érvényé számos alakszerűségeiktől függ, melyek a törvény különböző helyein szétszórva, csak gondos tanulmány és ügyes összeegyeztetés után foglalhatók össze. Midőn az igazságügyminiszter, tekintettel az új bűnvádi perrendtartásra ily irománygyűjtemény összeállításáról gondoskodott, különös hála kötelezte nemcsak a bíróságokat, akik könnyű és biztos eligazodást nyerne a szétszórta és bonyodalmas rendelkezések tömkelegében, hanem alkalmat nyújtott a törvénykezés minden tényezőjének, — kir. ügyészeknek, védőknek — valamint a gyakorlati jogi pályára készülőknek — ügyvéd- és bíróságtelteknek — hogy kevés fáradsággal és rövid idő alatt az új joganyag teljes birtokába lépjenek. — Az eredeti irománygyűjtemény ára bekvéne tíz korona. Megjelent Budapesten. *Singer és Wolfner* kiadása.

○ **Családi Regénytár.** A katolikus művelt közönségnek régi vágyát teljesíti a Szent-István-Társulat, midőn *Családi Regénytár* cím alatt új vállalatot indít. Regényeket és elbeszéléseket nyújt e vállalatban, a legjellegesebb hazai és idegen katolikus íróktól. A Családi Regénytár 10 levele kötetekben jelenik meg, az egyes kötetek ára esimes angolvaszonkötésben egy korona. A Családi Regénytár kötetei megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadó-hivatalában. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.)

○ **Misszió-könyv.** Oktatók és imádságok a misszió-átvitások alkalmára. Szerkesztette *Kisfaludy Z. Lajos*, Budapest. Kiadja a Szent-István-Társulat. Ára 20 krajcar.

○ **Gondolatos.** Dr. *Prohászka* Ottokár munkája megjelent ilyen címmel: *Gondolatos a századvégi hódolatnak és a magyar katolicizmus 900. jubileumának ünnepére.* Szent István-társulat kiadása. Ára 1 korona.

○ **A Latinovits-osa ad.** Dr. *Dudas* Gyula érdekes és genealogiai szempontból értékes monográfiát írt ezzel a címmel: *A Dudasok és katymái Latinovits-család története.* A monográfiát az érdeklődőknek ingyen megküldi *Latinovits* Géza országgyűlési képviselő, ha ez iránt hozzá fordulnak.

FARSANG.

(**Matiné.** Az orsz. m. kir. mintarajzkola és rajztanárképző ifjusága vasárnap az intézet nagy termében sikerült matiné rendezett előkelő közönség jelenlétében. A műsort az újonnan keletkezett ifjusági zenekar nyitotta meg *Czibulka* Walzer-szerenád-jával *Schlosser* Károly vezetése mellett. Ezután *Blum* Ella szavalta el a *Kewleri* bucsi című melodramát hatásosan, szépen. *Szirtes* Aranka zongorajátéka nagyban hozzájárult a teljes sikerhez. *Kiss* Sari bravuros cimbalomjátéka után *Szilágyi* Ida alapos tudással adta elő *Beethoven* Sonate Pathétique-jét. Majd *Versich* Aladar elszavalta Szentjóni Szahó Laszló „Együgyű paraszt”-ját józól derültséget kelte. *Latz* Andor lepett ezután a pódiumra, s *Vieuxtemps* *Ballade* el Polonaise-ét hegedülte el művésziessen, tökéletes technikával.

Hesszantartó folytonos derültségben tartotta az egész publikumot *Förstner* Tivadar és *Petrányi* Miklós szellemes kettőse, amelyben két ifjú óriás, egy író és egy színész bohémélete van találon jellemző. A program utolsó pontját a zenekar által előadott népdalok képezték, amelyeket *Nagy* Dénes dirigált szakavatott kézzel. Az egész rendezés különben az intézeti társaság elnökének, *Matrai* Vilmosnak fardozását dicséri.

(**Angol-amerikai tánemuatláság** iránt, mely február 20-án lesz a Royal-szálló összes termében, mindenfelől élénk érdeklődés mutatkozik. Az estén a honvédzenekar *Bachó* karmester vezetésével az angol és amerikai zeneirodalom legzebb termékeit fogja előadni. A hölgyekre nézve kedves meglepetés lesz a tanerend, amelyet a bizottság művész tagjai maguk készítettek. A szaz tagu rendező bizottság minden csütörtökön este a Pannónia szállóban ülesezik és a bál sikere érdekében a legnagyobb buzgalmat fejt ki. A meghívók szeptemberét mar megkezdtek.

(**A magyar államvisszuiti alkalmazzottak egye-ülete** február 3-án a Lehel-féle vendéglóban (Károly-körut és Dohány-utca sarkán) társas estélyt rendez.

(**A magyar állami tisztviselők országos szövetsége**) a szövetségi sajtó-organum tárgyában e hó 23-án, kedden délután 4/6 órakor rendkívüli választmányi ülést tart.

(**A szabadkai M. Á. V. aliti-ati-kör** február 3-án a Pest szálloda disztermében sorsjátékkal egybekötött zárkörű tánemuatlásot rendez.

SPORT.

Bajnoki korcsolyaversenyek. A városligeti tó jegen ma futottak le az idei magyar bajnokságokat. A délutáni enyhe időjárás dacára, olyan nagy számmal vonultak ki a korcsolyázók a jégre, hogy az összes helyiségek zsúfolásig megteltek. A bajnokságokkal együtt időltek a *Busbach* és *Benkő*-féle örökös vándoriditak, előbbit a Budapesti Korcsolyázó-Egyesület

let *Péczy* Andor révén, utóbbit a Budai Korcsolyázó-Egyesület *Wein* Árpád révén védi. A gyorskorcsolyázó bajnokságban 3 futásból *Péczy* Andor vált ki győztesként s minden egyes távra hazai legjobb eredményt teremtett. Míg a gyorskorcsolyázás bajnokságban érdekesített kiüszelmek voltak, addig a műkorcsolyázás bajnoksága csak match lett, melyből végül *Wein* Árpád került ki győztesnek, mint az 1800. évi magyar bajnoka. A részletes eredmény a következő volt:

A gyorskorcsolyázó bajnokságban: 500 méter távolságra: I. *Bihari* József 51²/₁₀ mp. II. *Lillis* Milutin 51⁷/₁₀ mp. III. *Halmay* Zoltán 53¹/₁₀ mp. IV. *Péczy* Andor 53²/₁₀ mp.

500 méter távolságra. I. *Péczy* Andor 9 p. 59²/₁₀ mp. II. *Halmay* Zoltán 10 p. 22²/₁₀ mp. III. *Bihari* József 10 p. 26¹/₁₀ mp. IV. *Chován* Kálmán 10 p. 38²/₁₀ mp. második.

1500 méter távolságra. I. *Péczy* Andor 2 p. 47¹/₁₀ mp. II. *Bihari* József 2 p. 51⁷/₁₀ mp. III. *Halmay* Zoltán 2 p. 51⁷/₁₀ mp. IV. *Chován* Kálmán 3 p. 04¹/₁₀ mp.

10.000 méter távolságra. I. *Péczy* Andor 20 p. 55¹/₁₀ mp. II. *Halmay* Zoltán 21 p. 10 mp. III. *Chován* Kálmán 22 p. 15 mp. IV. *Schick* Jakab 22 p. 31¹/₁₀ mp.

* **Sportírek.** *Jankovics* Bésán Gyula, mint a *Sportléli* jelenté, elvette lovait *John Reeves* trainertől és *Geoghegan*hoz, az *Urlovások* szövötközetének új trainerjéhez adta gondozás alá. — *Attiláról* e héten rossz hírek keringtek. A Derby-favorit állítólag nem sokat fejlődött a télen s ezenkívül lábai sínosnek rendben. — *Don Joséról* a legjobb hírek jönnek Németországból. Ezek szorint nemcsak a bécsi Derbyt szándékozik vele megnyerni istállója, hanem szintén tavaszszal futtatják odahaza a hoppegarteni jubileum-díjban és a *Henckel*-versenyben. — A *liverpóli nagy akadályversenynek* már van favoritja. *Droglieda* ez, mely egy ízben nyertese is volt a világ legnagyobb akadályversenyének. A tavalyi győztes *Manifesto* huszonötzörös pénzen áll. — A *Trial stakes*nek, mely háromveseinknek első Derby-próbája, *Polonius* a favoritja négyszerezes pénzzel. *Pilátus* és *Kara* 5-5-zörös pénzzel kapható, míg *Attila* nyolcszoroson áll.

* **Nizzai löverseny.** Ma dőlt el Nizzában a 20.000 frankos *Grand Prix de la Ville de Nice* 4000 m. akadályverseny, nagy érdeklődés közt. Az előzetes fogadásokban *Melibe* volt a favorit, a versenyt azonban, táviratunk szerint, *Semiramis* nyerte meg, míg *Melibe* második, *Audace* harmadik lett. Totalizátor 10:42, helyre 10:25 és 17.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Monstre-pör Berlinben.** A jövő héten kezdődik meg az a nagy esalási, hamisítási és sikkasztási pör, amelynek vádlottai földbírtokosok, bankigazgatók és a többek közt gróf *Arnim* is, akit betegsége miatt, kaució ellenében szabadlábba helyeztek. A többi vádlott vizsgálati fogáságban van.

§§ **Egy vén leány keserve.** Egy vén eseléd-leány panaszolta el ma panaszát a büntető törvény-szék előtt. Nagyon haragos szóval tárgyalta a *Mudella* Gusztáv kovácsmester viselt dolgait s apróra elmondta, hogy mint igért neki a kovács siring tartó szerelmet s mint hitgette, hogy elveszi feleségül. Ezenközben egyre kéregetett tőle egy kis pénzt, mindaddig, míg az összeg ki nem kerekedett egy százasa. Akkor aztán irt egy durva, sértő levelet és felmondta a szerelmet. A leány család büntete miatt jelentette fel *Mudellát*, akit a törvényszék két hónapi foghazra ítél.

TÁVIRATOK.

Berlin, január 21. A koronázási és rendi ünnepe ma a királyi palotában a szokásos módon ülék meg. A főszaltalon ő felségeikkel szemben ülék *Hohenlohe* herceg birodalmi kanceltár, a nagykövete és *Beernaert* a belga kamara elnöke.

Változás a román kabinetben.

Bukarest, január 21. Mintogy *Cantacuzene* miniszterelnök és belügyminiszter azt a kívánságát fejezte ki, hogy a belügyminisztérium vezetésétől fölmentessék és csak a miniszterelnöki teendőket tartsa meg, a király ma reggel oly rendeletet írt alá, melylyel *Cantacuzene* felmentetik a belügyminiszterségtől és miniszterelnök marad tárca nélkül, *Mano* tábornok eddigi pénzügyminiszter belügyminiszter lesz, *Jonescu* eddigi kultuszminiszter pénzügyminiszterre, *Istráti* eddigi közmunkaügyi miniszter kultuszminiszterre és *Gradisteanu* János képviselő közmunkaügyi miniszterre nevezetik ki. A többi miniszterek megtartják tárcájukat.

Harc a közsén körül.

Bécs, január 21. *Chotieschan*ban és *Nürschan*ban ma munkásgyűlések voltak, amelyekben körül-

2000 munkás vett részt. A munkások szolidaritást vállaltak egymással és elhatározták, hogy holnap abbahagyják a munkát. A szónokok figyelmeztették a munkásokat, hogy a sztrájk alatt nyugodtan viselkedjenek.

Kladno, január 21. A helyzet nem változott. A dolgozó munkások védelmére katonai segítséget küldtek.

Prága, január 21. Ma délután *Lepő* lovag ezredes parancsnoksága alatt a 11. gyalogezrednek hátsó zászlóalja indult innen a kladno-schlani sztrájk-területre. Legkésőbb holnap reggel az aussig-telep-ellenőrzési bányakerületbe is megy négy zászlóalj gyalogság.

Teplitz, január 21. Az itteni általános bányászati gyűlés elhatározta, hogy a munkások követeléseibe mint elfogadhatatlanokba nem mennek bele, hanem felszólítják a munkásokat, hogy 3 napon belül álljanak ismét munkába, mert ellenkező esetben elbocsátottnak tekintik őket és könyveiket béreiket deponálják. Ezt hétfőn plakátokon foglalkoztatni. Az itteni telepen a szénbányából kiáramadtak: Brüxben 7 tárnából 1036 bányász 1543 közül, Duxban 53 tárnából 2416 bányász 2895 közül, Teplitzben 9 tárnából 1925 és Aussigben 5 tárnából 1116 bányász.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

F. Ön megköszöni a szerkesztőségnek, amiért közlőnk adta, hogy az Uffizi Firenzében van s jelenti, hogy „azok a Raffaél képek, melyeket Pekár Gyula ur a Pittiben tud, az Uffizikban vannak.” Állásigazolásra azt az alapos bizonyítékot hozza fel, hogy ő is volt Firenzében. Nos, van szerencsém a képekhez utbaigazgatással szolgálni. Szíves olvasóm, a tudományt kevés adattévedést vehetnek a szememre tanulmányaimban, eddig elengedtek nem, hogy a képek katalógus-számai is idéztem, most azonban a „hibát keresők” vagy, mondjuk, a „tanulni kívánók” kedvéért kénytelen vagyok felsorolni önnek, hogy az általam említett Raffaél képek micsoda számok alatt láthatók a Pittiben és nem az Uffiziban. A *Budapesti Napló* 1899. december 21-iki számában megjelent *Örök tavasz* című tárcában ugyanis azt fejtegette, hogy Raffaél a Pitti királya, mert: „remekművei, X. Leo, II. Julius, a Fornarina; madonnái: a dell' Impannata, a della Sedia és a del Granduca olyan győzelmesen követik egymást, hogy rohamuk ellenállhatatlan...” Nos, most figyeljen, kérem s nézzzen utána a Pittiben a képeknek olyan lelkiismeretesen, mint én, mikor megjelent utibenyomásokot mult októberben Firenzében feljegyeztem. A képek katalógus-számai a következők:

Rafaél: X. Leo — Nro 40.

„ II. Julius — Nro 79.

„ Madonna dell' Impannata: Nro 94.

„ Madonna della Sedia: Nro 151.

„ Madonna del Granduca: Nro 278.

„ „Donna Velata” (a legenda „Fornarinának” az igazi arcképe)... Nro 245.

Arról, hogy Raffaélnak az Uffiziben is van egy szakértőtől kevésbé jónak tartott II. Juliusa (Tribuna Nro 1181) s egy Fornarinája (Tribuna: Nro 1123), arról én nem tehetek. (Ez a Fornarina különben annyira nem az igazi, hogy újabban már nem is a Raffaél művének tartják, hanem a Seb. del Piomboénak s egyszerűen „női arcképnek” jelölik meg.) Remélem, ez után az utbaigazítás után tisztában lesz a kérdéssel s nem fogja összetéveszteni a Pitti képtárat az Uffizivel. S remélem, szívesen veszi tőlem a következő jótanácsot: az, hogy az ember Firenzében jár s *ennyire* felületesen nézze meg az ottani remekműveket, még nem elegendő arra, hogy mindegyikről ilyen elemi hibákra igyekezzék rajtakapni egy tőle telhetően lelkiismeretesen dolgozó író.

P. Gy.

On revient toujours... Ne, a világért se tévedjél! Éjjel-nappal az eset fölött... A problémája, kedves kisasszony, nem tartozik a megfejthetetlen problémák közé, ambátor a megoldása — való igaz — kényelmesen. Mert bizony nehéz, nagyon nehéz az antipátiát szavakba önteni, mikor senkinek se akarunk fájdalmat okozni. Akik a radikális gyógyító módot rajonganak, azok az ön esetében ezt a tanácsot adnák: — Mondja meg annak az urnak, hogy nem szereti! Punktum. És ezt meg is tenné kegyed, írja a leveleiben, ha atól nem tartana, hogy végzetes lehetne az a kijelentés arra a fiatal emberre nézve, aki végre minden különösebb érdek nélkül gyöngédebb érzelmeiket táplál ön irányában. Komoly ellenvetés, amely parancsolja, hogy az elutasításnak más formáját válassza. De milyent? A lehető leghalkalmasabb

talán az, ha az illető jóbarátainak mondja el nyíltan a dolgot és megbizta őket, hogy férfiasan adják barátjuk tudtára az ön disharmónikus érzelmeit. Egyéb-ként ezer módja van annak, hogy egy leány a beszédjevel, a szeme pillantásával, az arcvonásaival elárulja, amit érez. És ezeket a világos jeleket nem kell hazudnia, — értesse meg tehát közvetlenül az antipátiáját. Ami pedig az ön komorságát illeti, hát bizony sok része van ebben annak, hogy mindenáron filozófál. Miért nem méltóztatik belenyugodni abba az éppén nem szokatlan változatába a szív életének, ami címül iratott e sorok elé: *On revient toujours*...? Kér e fölött töprengeni, kár az okokat kutatni, méltóztaték belenyugodni a dologba, annál is inkább, mert keveseknek adatott meg, hogy az idézett francia mondás igazságának az oldalára álljanak. Én ennek az igazságnak a bizonyítása csak nem kellomellen? Nem, sőt érdemes arra is, hogy a tiszta szerelem akadályainak az eltüntetésére gondoljon egy okos fejecske. Mert az első kérdése, amelyet problémának nevezett, tulajdonképpen egy akadály eltüntetésének alkalmas módjáról szól. A gyöngédség, a finom tapintat mindennek fölött szükséges kelléke az ön cselekedetének, de az őszinteség nem kevésbé.

Két székely lány. Legyen boldog az a „hunnot német” tul a határon, hogy ő találta fel ezt a gyógyító módot, nekünk meg maradjon meg a csöndes örömmünk, hogy mi ezt már rég tudjuk. A fődolog pedig az, hogy forduljanak bármikor szerkesztőségünkhez, sohasem esik majd „nehezünkre” a válaszalás.

KÖZGAZDASÁG.

A hazai ipartestületek orsz. központi bizottsága ma délelőtt a fővárosi iparosok körének helyiségében (Kerepesi-ut 20) látogatott ülést tartott, hogy a mult évi októberben Kolozsvárott megtartott V. ipartestületi országgyűlésen hozott határozatok végrehajtása céljából a határozatoknak megfelelő feltevéseket tárgyalja és megállapítsa. Jelen voltak: *Ráth* Károly kir. tanácsos elnök, *Thék* Endre társelnök, *Gelléri* Mór kir. tanácsos főjegyző, dr. *Soltész* Adolf (Budapest) és *Szontagh* Jenő (Szolnok) jegyzők, *Kulnyai* Zsigmond a szegedi, dr. *Szentpáli* István a miskolci, *Szávay* Gyula a győri és *Grünwald* József a debreceni kereskedelmi és iparkamara képviselőiben *Kreutzer* Balázs (Szolnok), *Kalmár* István, *Rubin* József (Szeged), *Putnoki* Antal (Miskolc), *Szilágyi* Mihály (Veszprém), *Dóczy* Ferenc (Esztergom), *Szabó* József, *Vikár* Béla, *Eöry* János, *Leszik* Károly, *Erdélyi* Lajos, *Lórincz* József (Budapest) és illető ipartestületek képviselőiben.

Ráth Károly elnök az ülést megnyitván, bejelenté, hogy az októberben Kolozsvárott megtartott V. ipartestületi gyűlés jegyzőkönyvét *Szontagh* Jenő elkészítette s azt az elnökség az érdekeltektől ipartestületeknek már megküldte. A jegyzőkönyvben foglalt kongresszusi határozatok végrehajtása céljából az elnökség megteremtette a szükséges előintézkedéseket és a jelen ülés lesz hivatva a kongresszusi előadók által a hozott határozatoknak megfelelőleg elkészített feltevéseket tervezeteket megvitálni és megállapítani.

Ez elnöki jelentésnek helyeslő tudomásulvétele után előterjesztettek és megállapították a következő feltevések:

1. Az ipartörvény revíziója tárgyában a *Ráth* Károly által készített feltevések.

2. Az ipartestületi hatások kibővítése és működésük hatályosa-ba tétele, mely ügyben *Gelléri* Mór okolta meg a kolozsvári gyűlés határozatait.

3. A hadtiszerelési szállítások ügyében a feltevéseket *Kulnyai* Zsigmond szegedi kamarai titkár mutatta be.

4. A kispárnák a közszállításokban való nagymértvű részletezésére vonatkozó előterjesztésben *Gelléri* Mór sorolta föl az iparosság legfontosabb kívánalmait s egyben kifejtette a kérdés részleteit is.

5. A középítkezéseknél az iparosok érdekeinek megóvása s az építipar törvényes szabályozására vonatkozó emlékiratokat *Szabó* János, *Bolema* János és *Thék* Endre dolgozták ki és mutatták be.

6. Az adóreformot az iparos érdekek szempontjából *Szentpáli* István, a miskolci kereskedelmi és iparkamara titkára, a betegsegélyezési ügyet *Szontagh* Jenő (Szolnok) s a fegyverügyet dr. *Soltész* Adolf dolgozták föl tüzetes előterjesztésekben, amelyeket a gyűlés egyenként való tárgyalás után elfogadott.

A többi feltevések, melyek a kolozsvári kongresszus négy rendbeli határozatára vonatkoznak, az illető referensek által az elnökségnek fognak bemutattni s rövid uton feltevéstörvények a kereskedelmi miniszterhez.

A hiteludósító irodák ellen. Mivel a hiteludósító irodák működése több alapos panaszra ad alkalmat, a kereskedelmiügyi miniszter egy jegyzék kíséretében, mely a Budapesten működő ily irodák neveit tünteti fel, felhívta az iparhatóságokat, hogy sürgősen értesítsék meg meg a vizsgálatot az iránt, vajjon ez irodák bírnak-e iparunk gyakorlásához igazolvánnyal. Előzet tettek-e a cégbejegyzései köteletségüknek s végre, felirásaikban, hirdetményeiken és nyomtatványaikban az igazolvánnyal megfelelő

nevet használják-e cégül, mert egyes okmányokból megállapítható, hogy az illető irodák tulajdonosai a név, vagy cég elhallgatásával feliratnak bizonyos hangzatos megjelöléseket szoktak használni. Miután a felhozott panaszok arra is engednek következtetni, hogy egyes irodák a hitelhírszolgálat terén önző érdekeket is szolgálnak, (feltűnő, hogy egyedül Budapesten 27 ily iroda működik, míg nagyobb városokban féltizednyi sincs), azt a kérelmet terjesztették a kereskedelmi miniszter elé, hogy a hiteludósítás iparszerű gyakorlása hazánkban is engedélyhez köttessék, s ezen kívánomnak az ipartörvény revíziójánál érvényesíthessék.

Ar országos magyar bányászati és kohászati egyesület budapesti osztálya ma délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését, melyen *Tavi* Károly titkár beszámolt a mult évi működéséről. A pénztárnok jelentése szerint az egyesület vagyon 2080 korona, a tagok száma 91. *Mály* Sándor igazgató kegyelettel emlékezett meg a napokban elhunyt *Wagner* Vilmos miniszteri tanácsosról, az egyesület tagjáról. Elhatározták, hogy az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvben örökítik meg és az örvöngynek részvétüket fejezik ki. — *Hall* József elnök lemondását sajnálattal tudomásul véve, helyébe *Farbaky* István országgyűlési képviselőt, a selmeci akadémia volt igazgatóját választották meg egyhangulva. — A leköszönt elnök érdemeit gróf *Teleky* Géza méltatta. — A közgyűlést választmányi ülés előzte meg.

Denaturált szesz. (*Kalmár Sándor* cég jelentése.) A lofolyt héten az üzletmenet csendes volt. Promptáru el volt hanyagolva, ellenben későbbi szállításra nagyobb érdeklődés mutatkozik. Ezen tény abban leli magyarázatát, hogy a fogyasztók érzik, hogy az által, hogy egyes vállalatok más gyárak kontingenstét összvásárolják, az exkontingenstet kisebb mérvben állítják majd elő, mint eddig, ami a denaturált szeszárakra befolyás nélkül nem maradhat. Mai nagybani jegyzések: 36—37 korona 10.000 literfokonként hordóval együtt Budapestről készpénzfizetésre engedmény nélkül. Egyes hordók egy koronával drágábbak.

Petroleum. (*Hesz* *Isidor* és *Társ* cég jelentése a *Budapesti Napló* részére.) A kereslet rendes határok közt mozgott, az árak nem változtak. — Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 47½ korona, orosz három csillagos petroleum 45—korona, biztonsági két csillagos petroleum 42½ korona, ipari három keresztes petroleum 43—korona. első rendű standard petroleum 42—korona, amerikai császárölaj ottani finomítás 60—korona, amerikai császárölaj belföldi finomítás 52—korona. Az árak 100 kilonként készpénzfizetés mellett levonás nélkül értendők. Kékgálion 1-ső rendű vasmentes 34—korona, földgálion 4—korona, carbolineum 1-ső rendű 9—korona, carbolineum II-od rendű 8—korona 50 kilonként.

Napirend.

Naptár. Hétfő, január 22. — Római katolikus: B. A. eljegyzés. — Protestáns: Izaiás. — Görög-orosz: (Január 10.) Nisz. Gerg. — Zsidó: Szabath 25. — A nap kél 7 óra 23 perckor. — Nyugszik 4 óra 29 perckor. — A hold kél este 11 óra 41 perckor. — Nyugszik délelőtt 9 óra 38 perckor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. Szabad ügyekben a IV. ker. községi főreáliskolában (Reáltanoda-utca 7.) este 6 órakor *Rosenberg* Augustza: A művészetek története.

A *Liszt* Ferenc-klub hangversenye este fél 8 órakor a Royal-szálló díszteremben.

Az Akadémia III. osztályának ülése délután 5 órakor. Medikus ház a Royal-szállóban.

Nemzeti Múzeum: Természettajzi tóra, nyitva délelőtt 9 óratól 1 óráig. A többi tóra 1 korona belépődij mellett megtekinthető.

A fővárosi magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az új városházán.

A Múzeumok előtti lárlata, nyitva délelőtt 9 óratól este 8 óráig. Belépődij 20 kr.

Iparművészeti múzeum zárva.

Egyetemi könyvtár zárva.

Iparművészeti múzeumi könyvtár zárva.

Országos képtár zárva.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Iratgatóság Kerepesi-ut 20. I. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tüdőkezelő-osztály Kerepesi-ut 22. szám I. emelet. Hivatalos órák 9 óratól 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16.

Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti múntatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a Házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti Iparcsarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 2-től 5-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi múzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbízott üzletvezetőség V. Váci-kört 32. szám.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapest kávéház. Andrásey-ut. Naponta Banda Marci és fiai hangversenye.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legelőbb szállodája.

Páris szálloda. Váci-kört. Éttermek. Elegáns kávéház. Látnyosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kávéparterem.

Petánovits Metropoli szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetés.) Ujjonnan berendezett fényes étterem.

Ehm János éttermeiben (esetűt Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kitűnő cigányzene.

Putzer-pince Deák-ter. naponta a pince ét-teremben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferék híres szülők hangversenye.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Hétfő, 1900. január hó 22-én.

Labunszkaja Mária kisasszony, a pétervári eszteri színház jelmeztanócsónéjának és Marzagora Armand ur a milanoi Scala színház tagjának vendégfelléptével:

SHE.

Fantasztikus ballet két részben, 11 képben, Kémény Jenőtől és Beer Józseftől. Zen. szerz. Mader Raoul. Kezdetre 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. január hó 22-én.

Thurán Anna.

A Péczely-díjjal jutalmazott történelmi dráma 4 felvonásban. Irta Bartók Lajos.

Személyek:

Table with 3 columns: Actor names (Thurán, Léonárd, Anna, Velitoris, Mevisán, Konstil) and roles (Bakó, Melcer, Mihályfi, Grünvald, P. Márkus, Glatz, Palfi, Jörg, Maróthy, Alexi, Ivánfi, Boszorkány, Jászai M.).

Kezdetre 7 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. január hó 22-én.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. január hó 22-én.

Osztrigás Mici.

Böhszát 3 felv. Irta: Feydeau. Fordította: Böldi Izor.

Személyek:

Table with 3 columns: Actor names (Petypon, Gabrielle, Tábornok, Clementine, Osztr. Mici) and roles (Hegedűs, Eorignon, Nikó L., Monticourt, Szathmáry, Marollier, Almási L., Virettóné, Deli E., Bároné, Tapolcza i, Gyöngyi, Bárdi, Makrócezné, Bálint R.).

Kezdetre 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. január hó 22-én.

Kadétkisasszony.

Operette 3 felvonásban. Irta Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte Mader Raoul.

Személyek:

Table with 3 columns: Actor names (Williamson, Lucy, Billy) and roles (Németh, Leila Ullah, Kúry, Robertson, Szirmai, Wattkins, Bárdy, Raskó, Kovács).

Kezdetre 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. január hó 22-én.

L. Komáromi Mariska assz. felléptével

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzte: Davidsohn Emánuel.

Személyek:

Table with 3 columns: Actor names (Monád, Aron, Absolon) and roles (Szilágyi, Szulamit, Sarla, Abigail, Beöthy, Cingitang, Komáromi, Ledofsky, Kardos).

Kezdetre 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi út 21.

Hétfő, 1900. január hó 22-én.

A vas.

Kulturáltörténelmi látványosság 3 felv. Irta Edvi Illés Aladár, dr. Brezina Arisztid műve nyomán. Kezdetre 7 1/2 órakor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca). Albrecht Ferenc, igazgató. Miss HELOISE

Titcomb

a leghíresebb délamerikai énekesnő. The Belle of New-York, Les Fidardy párisi akrobaták.

Krúger-féle villamos csillagok Alburus és Bartram amerikai sportsmen

és 12 elsőrendű látványosság.

Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a nappali pénztárnál és Weisz A. nagy szivartörszéjében IV., Károly-körút 26. szám. A mulató villanyos világítását saját gépei által eszközölték; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárai által készítették.

Hásasulandók figyelmebe

A m. kir. fémjelző hivatal által próbával ellátott ékszer, nevezetesen brilliánt fűbevalók a legfinomabb kivitelben, gyönyörű gyűrűk és brocheok, valamint karkötők a legfinomabb valódi drágakövekkel ellátva, finom és nagyon jó uri és női órák nagyon szép művű aranyláncokkal, megrendelhető Schönwald Imre arany és ezüst áruk gyárában Pécsen, — Rendelkezésre választék küldemények 30000 forintig.

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!!

„Die Bretteldiva.“

Böhszát F. A.-161.

Személyek:

Table with 2 columns: Actor names (Jakob Blattfelder, Sarah, seine Frau, Rosa, beider Tochter, Sami Goldnagel, Buchhalter bei Blattfelder, Lola Satszer, Chansonette, Johann, Zaunkölnner, Egon Liebert, Beamter, Schorschel Fürster, Hausbesitzer, Olga Wolga, Chansonette, Gäste. Spielt in einem Vorstandsgasthaus.) and roles (Schönberg ur, Weiss assz., Jungwirth k. a., Rott ur, Schindlerné, Steinhardt ur, Fürst ur, Pfleifer ur, Dvorski ur).

„Der Namenstag der Frau.“

Továbbá:

Egy karambol okai.

Advertisement for Fiume coffee and tea. Includes text: 'Mégis csak legjobb a kávé', 'FRATELLI DEISINGER fiumei cégtől', 'közvetlen a tengeri hajóról!', 'TEA', 'Árúkat ingyen bérmentve küld: FRATELLI DEISINGER, FIUME.'

Záloghazai

cédulákat veszek. Eladok

13 latos ezüst evőékszerteket, grammja 5 kr., girandólok, gyertyatartókat, hálalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközletek 138 frttól kezdve, és választék mindennemű ezüst műtárgyakban, arany férfilancok köllőggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 krtól, tula remon-toir órák 6 frt. Grünberger Armin Béla örökseji Budapesten, IV., Városház-tér 9. l. em. 23. Harisbázár. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Közép-osztály,

Frakk 5 frt. Nadrag 3 frt. Mellény 1 frt. Ferenc József-kabát 4 frt. Jaquet 3 frt. ROTHBERGER JAKAB Krištof-tér 2. l. 6. emelet

Köhögésnél,

rekoldtságnál vegyen 30 krtól Rétiv-féle penesztűcukorkát.

KRÖNIKUS

Viszketeg, mindenféle sönör, ötvár, bőrhámítás, test-, kéz-, lábizzadás ellen orvosság ajánlatik az Erényi-féle „Lehliel-Salfel“, mely ezen bajokat a test bármely részén alaposan gyógyítja. Használati utasítással ára 3 korona.

„MAKACS“

Csusz, közsvény, derékfájás, hasogatóások, szakgatóás, szurás, máj-, lép-, gyomordaganat ellen biztos készítmény az Erényi-féle

„NERVIN“

Postán megrendelhető: Erényi Béla gyógyszer-tárától Szabadszállás 5. (Pestmegye). Budapesti főraktárak: Török József, Király-utca 12. Dr. Budai Emil, Városház-tér. Dr. Egger, Váci-körút 17.

Baranyamegye nagybirtokosai

által alapított Pécsi tejcsarnok országos híri tejtermékeiből 3 forint utánvét mellett bérmentesen szállít finoman és gondosan csomagolt: 6 drb csemege, 6 drb imperial, 6 drb pikáns sajtot és 1 kilo legfinomabb teavaját 1/4 kilós darabokban, csakis édes tejszínből naponta kétszer köpűve. Megrendelések címzendők: Pécsi tejcsarnok, Pécsen.

ERÉNYI-féle

kütiintett „NERVIN“ nagy ivéggel 30 krajcár. Legjobb: csusz, közsvény, esontbántalmak, derékfájás és szagatóás ellen. 8839

A legjobb szivarka hüvelyeket

árúsítja az Uránia szivarkahüvelyek bizományi raktár Budapesten, Kertész-utca 85. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Advertisement for 'Politikai és Közgazdasági Évkönyv'. Includes text: 'Megjelent az 1900-ik évre szóló', 'A „Politikai Hetiszemle“ kiadásában a Székely Sámuel szerkesztésében megjelent évkönyv, mely több kiváló szakember közreműködésével készült, felöleli Magyarország politikai, gazdasági és kulturális életének minden ágát, feltüntet minden téren az 1897 óta elért fejlődést a mindezekben összehasonlítja a hazai viszonyokat a külföldi állapotokkal.' 'A főbb fejezetek címei: A külföldi államok ujabbkori történetének és alkotmányának ismertetése. A külföldi államok történelme 1898-ban. Európa uralkodó családjainak genealógiája, diplomácia és konzul ker. Az Osztrák Magyar Monarkia és a külföldi hatalmak hadiszervezetének és hadierőjének részletes ismertetése (20 statisztikai táblázattal). Magyarország története 1800-tól 1897-ig. A nemzetiségi kérdés történelmi fejlődése és mai állapota. A magyar alkotmány. A parlamenti év története. A főrendiház és a képviselőház összes tagjainak életrajza. Állambiztosítás. Államvagyon és államadósság. Magyar föld terhe. Földművelés. Szőlőművelés. Állattenyésztés. Vasutak. Posta, táviró és telefon. Postatakarékpénztár. Kereskedelmi- és iparkamarák. Áruforgalmi statisztika. Belvízi és tengeri hajózás. Pénzügyi utmutató. Tözsde. Takarékpénztárak. Bankok. Biztosító intézetek. Nagyobb ipari vállalatok. Ipar. Közoktatás és kultúra. Budapest mai állapotának és fejlődésének összehasonlítása Európa metropolisainak viszonyával és intézményeivel.' 'Ára díszes angol kötésben 8 kor.' 'Megrendelhető: a Budapesti Napló kiadóhivatalában József-körút 18. szám.'

A legjobb cimbalmot

gyártja Sternberg Armin és Testv. hangszer-gyár, cs. és kir. udv. szállítók BUDAPEST, Kerepesi-út 36.

Ritka alkalom

Athenaeum Lexikon 4 rész, 2 kötetben. 16 frt helyett 6 frt. Kapható a „BUDAPESTI NAPLO“ kiadóhivatalában, József-körút 18. sz.

Titkos betegségek

mindennemű impotentiát megítélés nélkül a legújabb elhorrító, alaposan gyógyítja med. univ. Dr. Fabinyi v. körházi orvos, specialista oly módszerrel, melyet sok ezer betegnél biztos eredményekkel alkalmazott számos évi körházi gyakorlatában. Biztos alkorr folytán honoreárium utólag is fizetendő. Lovászoké Ajtánál válnak: a hivatalos gyógyszeresek. 10078. Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. l. em. Bejárat a leposónél. Kélen várótermek. Rendel: d. a. 9-3-ig este 6-8-ig.

Butor

ugy készpénzért, min részletfizetésre legutányosabb Ehrentreu és Fuchs testvérekéknél BUDAPEST, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-ut közelében.)

Első budapesti Kávemagazin szétküldési osztálya

kávé

olvámolva és bérmentve. Postán utánvételt, vagy a pénz előleges beküldésével 4 1/2 kg. Kuba 6.50 4 1/2 kg. Mocca 6.50 4 1/2 kg. Jáva 6.50 4 1/2 kg. Gyöngy 6.50 1/4 kg. Csász. kov. tea 1.50 1/4 kg. Karaván tea 1.40 1/4 kg. Törmelék tea —.90

Belák István

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u 4.

Nászajándéknak

alkalmas dolgok Hegedűs Zsigmondnál Andrássy-ut 56. Magy. kir. államvasutak Hirdetmény. Délmet-osztrák-magyar vasuti kötelék. (II. rész B. közös füzet, érvényes 1894. évi január hó 1-től.) Folyó évi február hó 1-én a fentemlített füzethez az V. pótlék, mely a földjászab, valamint a II. és III. pótlék módosítását és kiegészítését tartalmazza, fog életbe lépni. Budapest, 1900. január hó 8-án. A magyar kir. államvasutak igazgatósága, a többi részecs vasui nevében is

10 szoba butor

igen olcsón eladó, 1 hátszoba barok nagyon finom 1 ebédlőszoba, barok, három ajtó, nagyon finom 1 gyermekszoba, fehér lakirozással, 1 hálószoba angol, matt, faragott, ebédlőszoba, oszlopok, ajtó, faragott, szalagkarantúra, mahagoni, 1 uszoba, antik, nagyon finom, 1 vendégszoba egyszerű, szőnyegek olajfestményű képek és lámpák. Bővebbet Sziv-utca 54. sz. I. em. 0. sz. d. e. 9-12 óráig. d. u. 3-6 óra között. Ugyanott a 4 szobából álló akás is kiadó.

En Csillag Anna

180 centiméter hosszú

óriási Loreley-hajammal, a magam tulajdányom példam 14 havi használatát következtében nőt olyan nagyra. Ezt a példamát a leg híresebb tekintélyek nyeltem szernek ismeretk el a haj kihullása ellen, a hajnövesztés elősegítésére, uraknál gyarapításra, a teljes orszák növesztés és már rövid használat után a hajnak és a szakállnak természetes fényt és tömörséget ad és megóvjaa a korai megöszüléstől a legközelebbi vénkorig. I tégely ára: 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt.

Postai szétküldés naponta az ország előzetes beküldése vagy postai utánvét mellett az egész világra a gyárból, a hova az összes megrendelések küldendők.

Csillag Anna, BECS, Seilergasse 14. sz.

Sneidig egyenruhákat készít

BLUM SÁNDOR Budapest, Váci-utca 12. szám.